İŞKUR

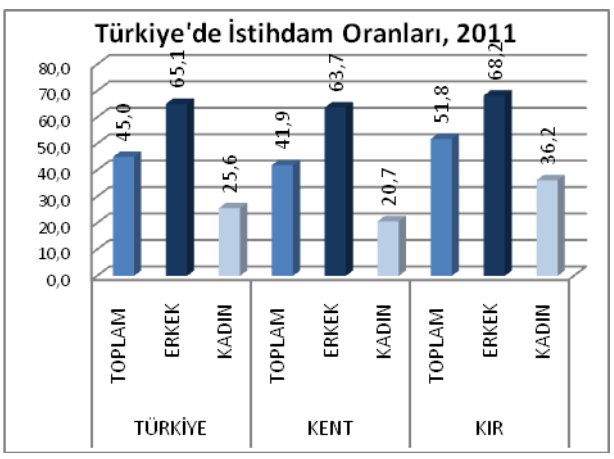

2012

BARTIN

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BARTIN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

İKG PRO İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ PROGRAM OTORİTESİ
İŞKUR
CSGB T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
WYG Türkiye

SUNUŞ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2012 yılında yapılmış olan "Bartın İli İşgücü Piyasası Analizi Çalışması" Bartın ilimizin mevcut işgücü piyasasının durumunu ortaya çıkarmak için yapılmıştır. Böylelikle ilimizde sektörel bazda ihtiyaç duyulacak meslekler belirlenecek, istihdam artış ve azalışı beklenen meslekler, projeksiyon yapılarak piyasada meydana gelmesi muhtemel değişme ve gelişmeler izlenecektir. Bu sayede alınması gerekli önlemler belirlenmiş olacaktır.

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden birisi şüphesiz işsizlik sorunudur. İşsizlik aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Uluslararası ölçekte gözlemlenen küresel, mali ve ekonomik krizin ana nedenlerinden biri de işsizlik sorunudur. Hızlı gelişen teknolojik yenilikler bu sorunu çözme şöyle dursun aksine, otomasyon etkisiyle işsizliği artırıcı sonuçlara da yol açabilmektedir. Bu yüzden ülkeler istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermektedirler.

Ülkemiz son yıllarda hemen her alanda büyük atılımlar gerçekleştiren bir ülke konumundadır. Yaşanılan olumlu gelişmelerden işgücü ve istihdam piyasası da etkilenmektedir. Bu süreçte kayıt dışı istihdamın kayıt altına alınmasının yanı sıra işgücü piyasasındaki nitelik ve verimlilik artışları da önemli rol oynamaktadır.

Bu bağlamda Bartın; eğitimden sağlığa, ulaşımdan turizme, tarımdan köye yönelik hizmetlere varıncaya kadar pek çok alanda başarı grafiği yükselen bir il konumundadır. Kaydedilen gelişmelerin kümülatif yansıması, işgücü ve istihdam piyasasına da pozitif yönde etki etmektedir. Bu durumun doğal sonucu olarak ilimiz, işgücüne katılma ve istihdam açısından ve işsizlik olarak da Türkiye ortalamasının altında bir işsizlik oranına sahiptir. İŞKUR tarafından açılan kurs sayıları ve türü, işe yerleştirilen kişi sayıları ve SGK kapsamında çalışan işçi sayılarındaki artışlar baz alındığında, ortaya çıkan veriler de bunu teyit etmektedir.

İlimizin Yeni Teşvik Yasasında 4. bölgede yer alması ve mevcut Organize Sanayi Bölgesini genişletme çalışmalarının tamamlanması durumunda işgücü istihdamına ciddi katkılar sağlayacaktır. Diğer taraftan özellikle son yıllarda turizm algısındaki değişiklikler nedeniyle, deniz turizmi yanında, "ekoturizm" denilen doğaya ve çevreye duyarlı turizm konsepti Bartın'ı ön plana çıkartmaktadır. Bu bağlamda Bartın ili sınırları ile Kastamonu ili sınırları arasında kalan Küre Dağları Milli Parkının genel merkezi Finlandiya'da bulunan"Avrupa'nın Korunan En Seçkin Alanları" Pan-Parks' ın 13. üyesi olarak kabul edilmesi ilimize ve ilimiz turizmine, aynı zamanda işsizliğin önlenmesine özellikle hizmet sektöründe büyük katkılar sağlaması beklenmektedir.

Gelecekte Bartın'da tarım, eğitim ve ticaret sektörlerinde ciddi yatırımlar olacağını, böylelikle istihdam probleminin ciddi manada çözüleceğine inanıyorum. Valilik olarak istihdamı artırıcı, Bartın'ın topyekün kalkınmasında etkili olabilecek tüm aktörleri bir araya getirme gayretindeyiz.

İlimizde yapılan "Bartın ili İşgücü Piyasası Analizi" çalışmasının; İlimiz yatırım alanları ve fırsatları açısından yatırımcılara, sektörel bazda özellikle işgücü ve istihdam imkanları alanında önemli bir perspektif kazandıracağına inanıyorum.

Bu vesile ile bu çalışmada emeği geçen herkesi tebrik ediyor "Bartın İli İşgücü Piyasası Analiz Çalışması" nın ilimiz ve tüm ilgililer için hayırlı olmasını diliyorum.

Bülent SAVUR
Bartın Valisi

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.
Yerel işgücü piyasası analizleri bölgesel farklılıkların izlenmesi, İİMEK gibi yerel yönetişim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İPA sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Yani gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalar, İşgücü Piyasası Analizleridir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu rapor bu hedef doğrultusunda Bartın ilinin işgücü piyasasını ortaya koymak üzere hazırlanmıştır. Yayında, Bartın ili işgücü piyasası arz boyutu, eldeki mevcut veriler, talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir.

İşgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve Bartın Valiliği desteği ile uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile Bartın ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. Araştırma 10 ve daha fazla çalışanı olan özel sektörde faaliyet gösteren yerel birimlere uygulanmıştır.

Bu rapora kuşkusuz en büyük destek, değerli zamanlarını ayırarak araştırmamızı cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecek çalışmalarımızda rehberlik edecektir. Araştırma bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler, akademisyenler ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Ramazan ERDİM
Çalışma ve İş Kurumu Bartın İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ **1**
ÖNSÖZ **3**
İÇİNDEKİLER **4**
GRAFİKLER LİSTESİ **5**
TABLOLAR LİSTESİ **6**
KISALTMALAR **7**
YÖNETİCİ ÖZETİ **8**
GİRİŞ **12**
BİRİNCİ BÖLÜM **13**
İŞGÜCÜ PİYASASISININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **13**
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
EKONOMİK GÖSTERGELER 14
NÜFUS GÖSTERGELERİ 16
EĞİTİM GÖSTERGELERİ 19
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 21
İstihdam 22
Kayıtdışı İstihdam 25
Genç İstihdamı 28
Genç İşsiz 31
İşgücü Dışındaki Nüfus 32
İşgücü Dışındaki Genç Nüfus 33
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 34
İKİNCİ BÖLÜM **39**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **39**
AMAÇ VE YÖNTEM 39
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 42
AÇIK İŞLER 48
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 53
2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR 57
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 59
SONUÇ **62**
KAYNAKÇA **66**
EKLER **67**
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 67
Ek 2- Araştırma Yöntemi 76
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 78
Ek 4- Ek Tablolar 84

GRAFİKLER LİSTESİ

GRAFİK 1.SEKTÖRLERE GÖRE GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER, TR81, 2004-2008 14
GRAFİK 2. BARTIN İLİ NÜFUS PİRAMİDİ, 2011 16
GRAFİK 3. YERLEŞİM YERLERİNE GÖRE NÜFUS, BARTIN, 2011 17
GRAFİK 4. YAŞ BAĞIMLILIK ORANLARI, %, 2011 17
GRAFİK 5. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ÇALIŞABİLİR YAŞTAKİ NÜFUSUN DAĞILIMI,%,2011 18
GRAFİK 6. İŞGÜCÜNE KATILIM, İSTİHDAM VE İŞSİZLİK ORANLARI, 2010 21
GRAFİK 7. CİNSİYETE GÖRE İSTİHDAM ORANI,TR81,%,2011 22
GRAFİK 8. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM ORANI, TR81,%,2011 23
GRAFİK 9. İSTİHDAMIN CİNSİYETE GÖRE TARIM VE TARIM DIŞI DAĞILIMI,TR81,%,2011 23
GRAFİK 10. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE SEKTÖREL İSTİHDAM, TR81,%,2011 24
GRAFİK 11.İŞTEKİ DURUMA GÖRE İSTİHDAM, TR81, %,2011 24
GRAFİK 12. TÜRKİYE VE TR81 TARIM VE TARIMDIŞI KAYIT DIŞI ÇALIŞMA ORANI, %, 2011 26
GRAFİK 13. TÜRKİYE VE TR81 SEKTÖREL KAYIT DIŞI ÇALIŞMA ORANI,%,2011 26
GRAFİK 14. TARIM VE TARIM DIŞI SEKTÖRLERDE CİNSİYETE GÖRE KAYIT DIŞI İSTİHDAM ORANI, TR81,%,2011 27
GRAFİK 15. EĞİTİM DURUMUNA KAYITDIŞILIK, TR81,%,2011 27
GRAFİK 16. İŞTEKİ DURUMA GÖRE KAYITDIŞILIK ORANI,TR81,%,2011 28
GRAFİK 17. GENÇLERİN ÇALIŞTIKLARI SEKTÖRLER, TR81,%,2011 28
GRAFİK 18. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞSİZLİK ORANI,TR81,%,2011 29
GRAFİK 19. YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞSİZLİK ORANI,TR81,%,2011 29
GRAFİK 20. İLK KEZ İŞ ARAYANLARIN İŞ ARAMA SÜRELERİNE GÖRE DAĞILIMI,TR81,%,2011 30
GRAFİK 21. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞGÜCÜ DIŞINDA BULUNMA ORANI,TR81,%,2011 32
GRAFİK 22. NEDENE VE CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ DIŞINDA BULUNMA ORANI,TR81,%,2011 33
GRAFİK 23. KAYITLI İŞSİZLER İÇİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE KADIN PAYI, %,2012 35
GRAFİK 24. YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞSİZLİK VE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ORANLARI, BARTIN,%,2012 36
GRAFİK 25. İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI,%,2012 42
GRAFİK 26. ÇALIŞANLARIN ANA MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMLARI, %, 2012 45
GRAFİK 27. ANA MESLEK GRUPLARINA GÖRE CİNSİYET ORANLARI,% 46
GRAFİK 28. AÇIK İŞLER İÇİN İSTENEN DÜZEYLER,%,2012 51
GRAFİK 29. AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN BECERİ DÜZEYLERİ, %, 2012 51
GRAFİK 30. AÇIK İŞLERİN KARŞILANMA YOLLARI, %, 2012 52
GRAFİK 31. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLERİN ANA MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI, %, 2012 54
GRAFİK 32. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİNİN DAĞILIMI, %, 2012 55

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1. KAMU YATIRIMLARINDA İLİN YERİ, TÜRKİYE, BARTIN, 2012 15
TABLO 2. KURULAN, KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ, BARTIN, 2009-2012 15
TABLO 3. İLK VE ORTA ÖĞRETİMDE OKUYAN, YENİ KAYIT VE MEZUN ÖĞRENCİ SAYILARI,2010-2012 19
TABLO 4. ORTA ÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYILARI,2006-2012 19
TABLO 5. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE NÜFUS, İSTİHDAM VE İŞSİZLİK, BİN KİŞİ,TR81,2011 22
TABLO 6. EĞİTİM SEVİYESİ VE SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM,TR81, BİN KİŞİ, 2011 23
TABLO 7.YAŞ GRUPLARINA GÖRE İSTİHDAM ORANI,TR81, %, 2011 24
TABLO 8. İŞTEKİ DURUMA GÖRE İSTİHDAM, TR81, BİN KİŞİ, 2011 25
TABLO 9. DAHA ÖNCE ÇALIŞILAN FAALİYETE GÖRE İŞSİZLERİN EĞİTİM DURUMU,TR81, BİN KİŞİ, 2012 30
TABLO 10. İŞ ARAMA SÜRELERİNE GÖRE İLK KEZ İŞ ARAYANLAR, TR81, BİN KİŞİ, 2011 30
TABLO 11. EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE İŞ ARAMA SÜRELERİ, TR81, BİN KİŞİ, 2011 31
TABLO 12.GENÇ VE YETİŞKİNLERİN İŞGÜCÜ DURUMU, TR81, BİN KİŞİ, 2011 31
TABLO 13. İŞGÜCÜ DIŞINDA BULUNMA NEDENİ, TR81, BİN KİŞİ, 2011 33
TABLO 14. KAYITLI İŞSİZLERİN YAŞ GRUPLARI VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI, 2012 34
TABLO 15. KAYITLI İŞSİZLERİN EĞİTİM DURUMU VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI, 2012 34
TABLO 16. YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURULARI, 2012 35
TABLO 17. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURULARI, 2012 36
TABLO 18.SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ, İŞE YERLEŞTİRİLENLER VE İŞE YERLEŞTİRME ORANI,% , 2012 37
TABLO 19. YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞE YERLEŞTİRMELER, 2012 37
TABLO 20. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞE YERLEŞTİRMELER, 2012 38
TABLO 21. DÜZENLENEN KURS VE KATILIMCI SAYISI, 2012 38
TABLO 22. KURSA KATILANLARIN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI,2012 38
TABLO 23. İŞKUR İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI (2007-2012) 40
TABLO 24. SEKTÖRLERE GÖRE TOPLAM ÇALIŞANLARIN DAĞILIMI,%, 2012 43
TABLO 25. SEKTÖRLERE GÖRE ÇALIŞAN ORANLARI ,% 44
TABLO 26. EN FAZLA ÇALIŞANI OLAN İLK ON MESLEĞİN TOPLAM ÇALIŞANLAR İÇİNDEKİ ORANI ,% 46
TABLO 27. AÇIK İŞLERİN VE AÇIK İŞ ORANLARININ SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI,%, 2012 48
TABLO 28. ANA MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERİN DAĞILIMI VE AÇIK İŞ ORANLARI,%,2012 49
TABLO 29. EN FAZLA AÇIK İŞ BELİRTİLEN İLK ON MESLEĞİN TOPLAM AÇIK İŞ İÇİNDEKİ ORANI ,% 50
TABLO 30. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLERİN SEKTÖREL DAĞILIMI,%,2012 53
TABLO 31. TEMİNİNDE EN FAZLA GÜÇLÜK ÇEKİLEN İLK ON MESLEĞİN TOPLAM İÇERİSİNDEKİ AĞIRLIĞI, %, 2012 55
TABLO 32. SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ, %, 2012 57
TABLO 33. KISA VE ORTA VADEDE NET İSTİHDAM ARTIŞININ SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI,%,2012 59
TABLO 34. SEKTÖRLERE GÖRE NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANININ DAĞILIMI,% 60
TABLO 35 . İLLERİN SOSYO- EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011) 84
TABLO 36: NÜFUS VE KONUT ARAŞTIRMASI KAPSAMINDA İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ* 85

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

HİA: Hanehalkı İşgücü Anketi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı sonuçlarına göre Bartın ilinin %80,3'ü çalışma yaşındadır. Bartın ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. Bartın' da Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Bartın göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -5,7'dir ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 37. ildir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-35 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 50-60 yaş grubundan itibaren Bartın'a geri dönüş yaşanmaktadır.

Bartın ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 9,1 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,9 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Bartın ili yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 3,2 puan altındadır.

15+ yaş nüfusun %7,7 si okur yazar değildir. Nüfusun % 8,3'ü sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%58,2) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %78,6'sı, diploması olmayanların da %72'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %15,5'i lise ve dengi okul mezunu, %7,6'sı yüksek eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Bartın ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. 2010 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 10,2'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 37. ildir. İşgücüne katılım oranı %54,6'dır. İstihdam oranı %49 ile %43 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

İşsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının altında ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasının üstünde olmasına rağmen, yıllar itibariyle Bartın'da hem işsizlik oranının, hem de istihdam oranının arttığı görülmektedir.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay çok düşüktür. Yıllar itibariyle büyük farklılıklar yoktur. Bartın, toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı %0,91 ile 2005 yılında alırken, 2012 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,13 olmuştur. Bu pay ile Bartın 81 il içinde 70. sırada yer almaktadır.Kamu yatırımlarında 2012 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,2 olurken, en yüksek kamu yatırım payı da % 26,3 ile diğer kamu hizmetleri yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Bartın ilinin 2011 yılında açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmeleri olarak açılan işyerlerinin yarıya yakını kapanmıştır. 2011 yılında ilde açılan işletme sayısı 90 olup kapanan sayısı 41' dir. Şirketlerde ise açılan 35 şirkete karşılık 5 şirket kapanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 28 'i imalat sektöründedir. Bu sektörü % 27 ile toptan ve perakende ticaret ve % 12

ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır.

Çalışanların % 76'sı imalat, toptan ve perakende ticaret ile maden ve taş ocakcılığı sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör %28,4 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü %27 ile toptan ve perakende ticaret ve %12,4 ile inşaat sektörü takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 26'dır.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır. Örneğin çalışanlarının yarıdan fazlası (% 52) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı %2,5 , çalışanlarının yarıya yakını (%45,8) kadın olan eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 3,9 ,çalışanlarının % 28,6'unun kadın olduğu konaklama ve yiyecek hizmeti sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 7,1'dir.

İmalat sektörü hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Kadın çalışanların imalat sektöründeki payı erkek çalışanlardan fazladır. Kadın çalışanların da % 67'si erkek çalışanların % 42'si imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör ticarette ise durum tam tersidir. Erkek çalışanların % 20'si , kadın çalışanların da % 9'u ticaret sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan madencilik ve taş ocakçılığı, % 15 pay ile erkek çalışanlarda yine üçüncü sırada yer alırken, kadınlarda üçüncü sırada eğitim sektörü yer almaktadır.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların %39' u tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda[1] çalışmaktadır. İkinci sırada %20 sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar , üçüncü sırada %13 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %26'ini kadınlar teşkil ederken, Profesyonel Meslek Mensupları işlerinde çalışanların %46'sı kadın, Büro Hizmetlerinde çalışan Elemanlarının da %43'ü kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %20'si, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %19'u kadındır.

Araştırmaya katılan işyerlerinin verdikleri cevaba göre en fazla açık[2] iş imalat sanayindedir. Bartın ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör imalat sanayindedir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve bunu Madencilik ve taş ocakçığı sektörü takip etmektedir. Açık işlerin % 51'i imalat, %29'ü Madencilik ve taş ocakçılığı, %6'sı toptan ve parekende ticaret sektöründedir. Gayrimenkul faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile kültür, sanat ve eğlence sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı % 11,4'tür ve bu oran % 3,3 olan Türkiye ortalamasının çok üzerindedir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %66 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Bu ana meslek grubunu %16,4 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %5,1 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar takip etmektedir.

[1] Ana meslek grubu: ISCO 2008

[2] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek madenci (Genel)dir. Açık işlerin %20,6' sını madenciler oluşturmaktadır. Madencileri %18,5 ile makineci (Dikiş) takip etmektedir ve her iki mesleğe olan ihtiyaç arasında çok büyük fark yoktur. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fazla fark bulunmamaktadır. Bunlar sırası ile %8,3 ile Yeraltı Maden işletmesi hazırlık elemanı,% 6,4 ile Ayakkabı imalatçısı (Saya), %3,1 ile Dikiş makinesi Operatörü-Kumaş ,%2,7 ile Ütücü, %1,9 ile Zımparacı (Tekstil), %1,8 ile ayakkabı imalatçısı, %1,7 ile ortacı ve %1,4 ile kumaş kırıştırma makinesi operatörüdür.

Açık işlerde İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine lise altı cevabını vermiştir. Bartın ilinde açık işlerde ilk on sıradaki mesleklere bakıldığında eğitimden çok belirli bir beceri istediği için istenen eğitim düzeyinin lise altı olması gayet normaldir.

Temininde en zorluk çekilen meslek dikiş makinecilerdir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %26,8' ini dikiş makinecileri oluşturmaktadır. Bu mesleği %6,2 ile ayakkabı imalatçısı(saya) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %3,4 ile ütücü, %3,3 ile garson(servis elemanı), %2,5 ile fırın işçisi(cam imali), %2 ile marangoz, %2 ile aşçı, %1,9 ile plastik doğramacı, %1,9 ile seramik işçisi, %1,8 ile ortacıdır.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2012) ve orta vadede (30 Haziran 2013) istihdam artışı beklenmektedir. Fakat orta vadedeki artış beklentisi kısa vadedeki beklentiden düşüktür. Bunun sebebi ise ildeki 5084 Sayılı Teşvik Kanunu' nun 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle sona ermesidir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri hem kısa vadede hem de orta vadede imalat sektöründedir.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Bartın ili 10+ özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Ulaştırma ve Depolama, Bilgi ve İletişim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu üç sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vadede kısa vadeden daha düşüktür. Beklenti oranı % 8,6' dan % 4'e düşmektedir. Diğer bir ifade ile orta vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha düşüktür.

Net istihdam değişiminde kısa dönemde madencilik ve taş ocakçılığı sektörü genişlemeyi hedeflerken, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Orta vadede konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken, eğitim sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir.

İl net istihdam artışının sektörel dağılımı Türkiye'den farklıdır. Türkiye sonuçlarında net istihdam artışının en fazla olduğu sektör idari ve destek hizmet faaliyetleridir. İkinci sırada imalat, üçüncü sırada konaklama ve yiyecek faaliyetleri gelmektedir. İlde en fazla net istihdam artışı sağlayan ikinci sektör olan toptan ve perakende ticaret sektörü Türkiye sıralamasında 5. sırada ; ilde üçüncü sırada olan inşaat sektöründeki net istihdam artışı Türkiye'de 4. sıradadır.

Kısa vadede toplam istihdam artışı beklentisinin %44,6'sı imalat sektöründedir. İmalatı %43,2 ile madencilik ve taş ocakçılığı takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise %5,8 ile toptan ve perakende ticaret sektörüdür. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışı bekleyen sektörler ise eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler,ulaştırma ve depolama, insan sağlığı ve sosyal faaliyetler sektörleridir.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör yine imalat sektörüdür. Toplam istihdam artışının %52,6' sı imalat sektöründen kaynaklanmaktadır. Aralık ayında net istihdam artışında ikinci sırada olan madencilik ve taş oacakçılığı sektöründe haziran ayında istihdam artışı beklenmemektedir. İmalat sektörünü %26,3 ile toptan ve perakende sektörü takip etmektedir. Aralık ayında net istihdam artışı fazla olmayan konaklama ve yiyecek hizmeti sektörü, turizm sezonunun gelmesi ile birlikte 30 Haziran itibariyle net istihdam artışında ilde %11,1 ile üçüncü sırayı almıştır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen tek sektör %0,2 ile eğitim sektörüdür.

Türkiye'de orta vadede net istihdam artış beklentisinin %25,8'i imalat sektöründen; %16,7'si idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe %34,3 olan NİDO[3], mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerinde ise %-1,9' dur. Kısa dönemde madencilik ve taş oacakçılığı sektörü genişlemeyi hedeflerken, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %7,9 iken, diğer hizmet faaliyetleri sektöründe %14,6'dır.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %4 dür. Orta vadede en fazla büyüme bekleyen sektör konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe %12,1 olan NİDO, eğitim sektöründe ise %-0,3'tür. Orta vadede konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe genişlemeyi hedeflerken, eğitim sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %4,3' e düşerken, kısa vadede küçülme beklenen insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe %6,3 genişleme beklenmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %8,6 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 4,6 puan azalış göstererek %4'e düşmüştür. Bunun sebeblerinden biri bölgesel teşviğin 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle sona ermesidir. Türkiye'de ise net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak %3,7'ye yükselmektedir.

[3] Net istihdam değişim oranları değerlendirken Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe çalışanların toplam çalışanların %10,8'i olduğu dikkate alınmalıdır.

GİRİŞ

Bartın ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İşgücü talep ve verilerinin elde edilmesine yönelik Bartın ili için 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.
İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Bartın işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Üçüncü bölüm, Bartın işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASISININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[4] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Bartın ilinin yer aldığı TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Bölgede Karabük ve Zonguldak sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında üst sıralarda yer alırken Bartın orta sıralardadır.[5] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il 48. sırada olan Bartın' dır. Karabük 28. sırada yer alırken, Zonguldak 29. sırada bulunmaktadır.

[4] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[5] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

EKONOMİK GÖSTERGELER

Grafik 1.Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer, TR81, 2004-2008

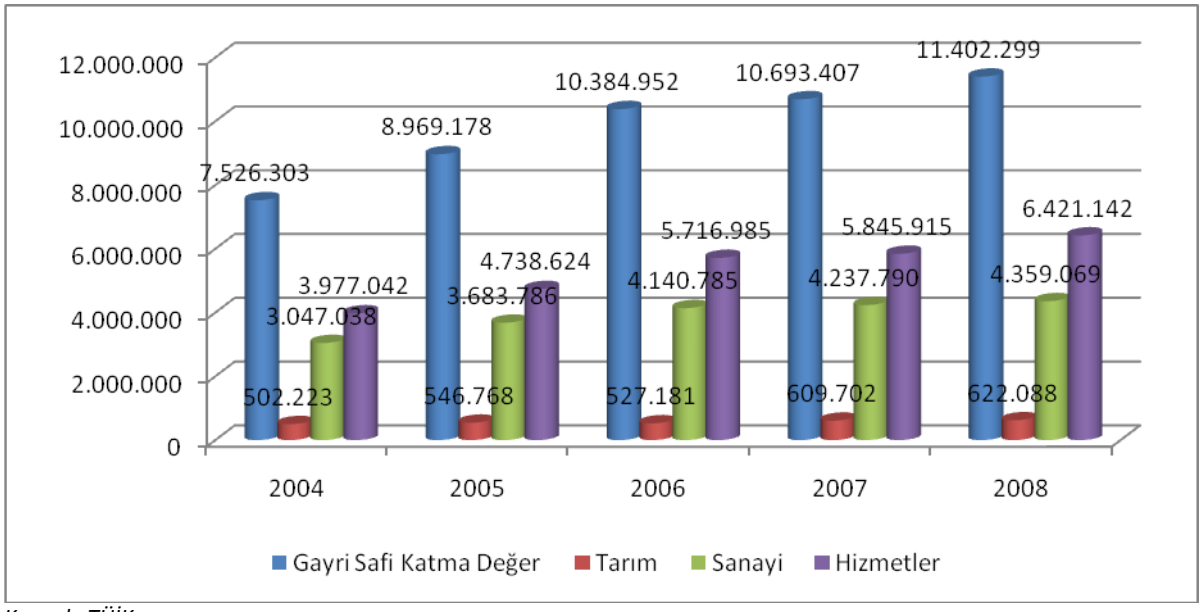

Kaynak: TÜİK

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

Bartın ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer[6] itibariyle hakim sektör % 56,3 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 38,2 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 5,5 ile en az paya sahip sektör olup bölge Gayri Safi Katma Değeri içindeki payı Türkiye ortalamasından 3 puan daha düşüktür.

Bölgede kişi başı yaratılan katma değer 11.187 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değere (12.020) yakın katma değer yaratmaktadır.

Bölgenin gelişme hızı geçen dört yıllık sürede % 52 ile Türkiye ortalamasından düşük gösterirken tek gelişme gösteren sektör hizmetler sektörü olmuştur. Hizmetler sektörü bölgede 2004 yılında % 52,7 iken 2008 yılında % 56,3'e yükselmiştir, % 40,5 olan sanayinin payı % 38,2'ye , %6,7 olan tarımın payı %5,5' e gerilemiştir.

[6] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay çok düşüktür. Yıllar itibariyle büyük farklılıklar yoktur. Bartın, toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı %0,91 ile 2005 yılında alırken, 2012 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,13 olmuştur. Bu pay ile Bartın 81 il içinde 70. sırada yer almaktadır.

Tablo 1. Kamu yatırımlarında İlin Yeri, Türkiye, Bartın, 2012

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2012)			
SEKTÖR	**Türkiye**	**Bartın**	**Bartın (%)**
Tarım	5.852.392	8.738	0,15
Madencilik	1.208.400	13.373	1,1
İmalat	538.050	-	0,0
Enerji	3.732.935	11.000	0,29
Ulaştırma – Haberleşme	13.877.595	100	0,001
Turizm	294.439	5500	1,87
Konut	479.845	800	0,17
Eğitim	6.491.136	18.448	0,85
Sağlık	2.161.600	4650	0,22
Diğer Kamu Hizmetleri	9.797.895	22.364	0,23
TOPLAM	44.434.287	84.973	0,19

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kamu yatırımlarında 2012 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,19 olurken, en yüksek kamu yatırım payı da % 26,3 ile diğer kamu hizmetleri yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri, Bartın, 2009-2012

YIL	BARTIN İLİ KURULAN/KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2009	40	1	96	10	4	14	5	49
2010	31	2	61	7	13	10	3	37
2011	35	1	90	12	3	5	6	41
2012-11 AYLIK	18	1	102	7	4	7	5	30

Kaynak: TOBB

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Bartın ilinin 2011 yılında açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmeleri olarak açılan işyerlerinin yarıya yakını kapanmıştır. 2011 yılında ilde açılan işletme sayısı 90 olup kapanan sayısı 41' dir. Şirketlerde ise açılan 35 şirkete karşılık 5 şirket kapanmıştır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

2011 yılı sonuçlarına göre Bartın ilinin nüfusu 187.291 olup[7], bu nüfusu ile Türkiye toplam nüfusunun yüzde 0,25' ini oluşturmaktadır. İlde 91.841 erkek, 95.450 kadın yaşamaktadır. 15+yaş nüfusu 150.458 kişidir. Çalışma yaşındaki erkek nüfus 73.026 kişi, kadın nüfus ise 77.432 kişidir.

Grafik 2. Bartın İli Nüfus Piramidi, 2011

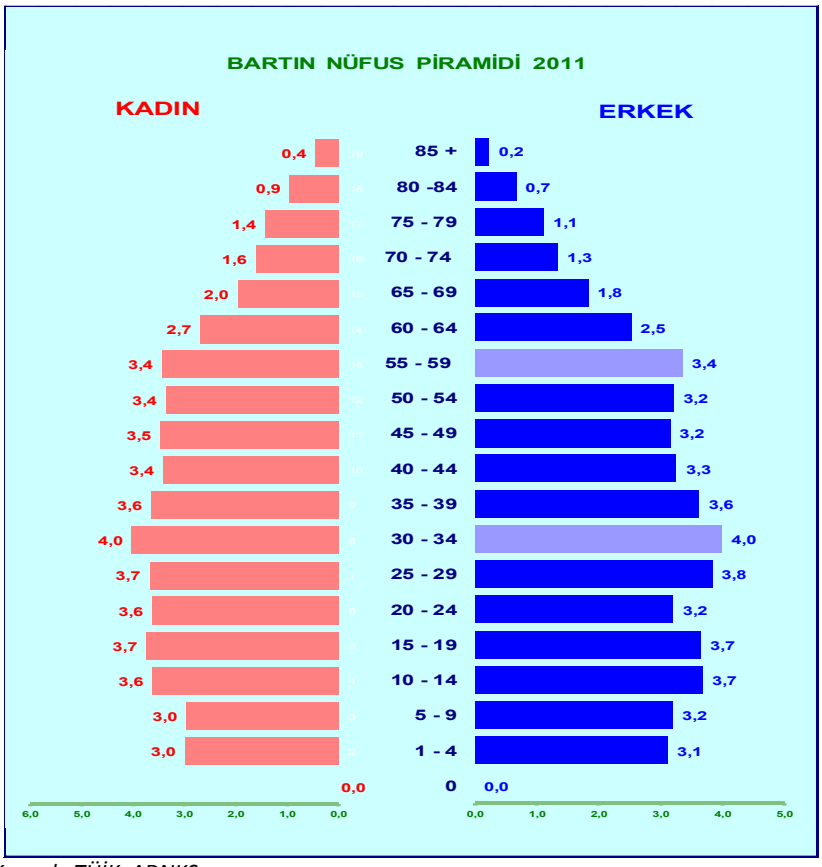

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Bartın ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. 2011 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Bartın' da bu oran %35'tir. Diğer bir ifade ile Bartın' da Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Bartın ilinde toplam nüfusun %64,8' i kırsalda yaşamaktadır. Kırsalda yaşayan erkeklerin toplam nüfustan aldıkları pay %31,7' dir. Toplam nüfusun %49'u erkek, %51' i kadınlardan oluşmaktadır.

[7] TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları-2011

Grafik 3. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Bartın, 2011

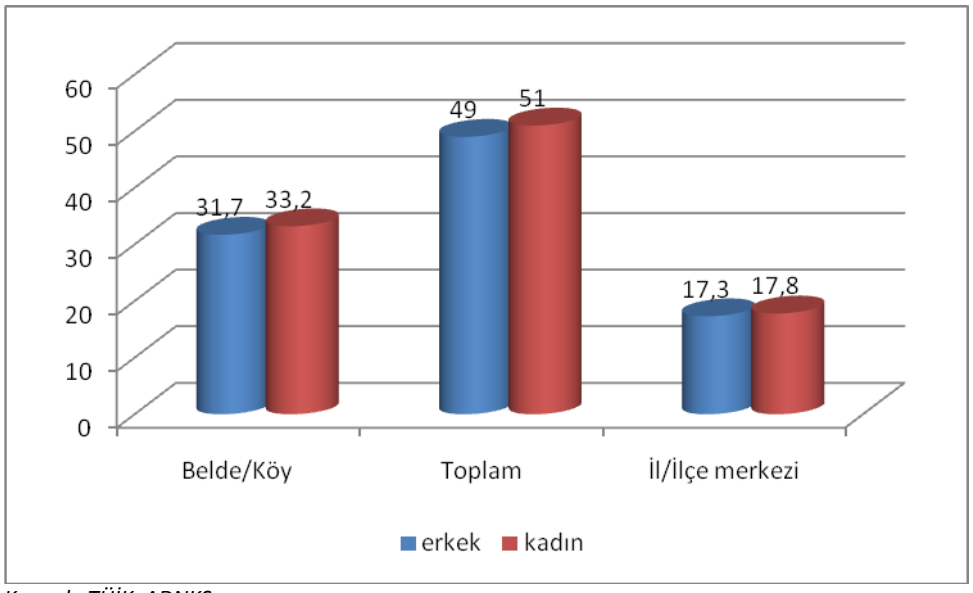

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Bartın ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus[8] Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları[9] da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 9,1 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,9 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Bartın ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 3,2 puan altındadır.

Grafik 4. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011

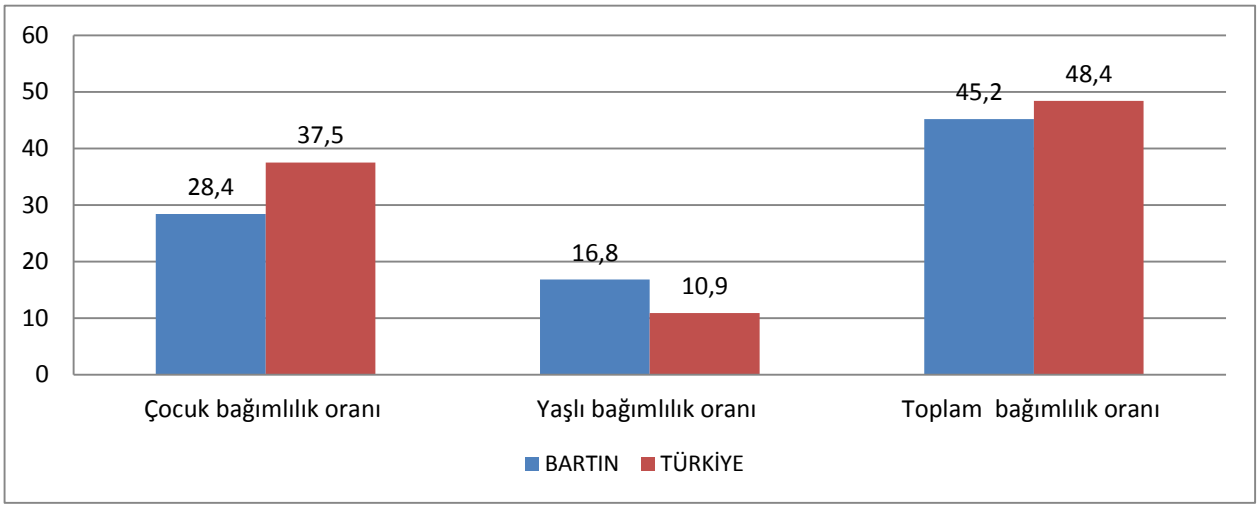

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Bartın göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -5,7'dir ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 37. ildir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-35 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin

[8] 15-64 yaş grubu

[9] Yaş bağımlılık oranı: Çalışan (15-64) her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır.

işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 50-60 yaş grubundan itibaren Bartın'a geri dönüş yaşanmaktadır.

15+yaş nüfusun %7,7 si okur yazar değildir. Nüfusun % 8,3'ü sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%58,2)[10] lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %78,6'sı, diploması olmayanların da %72'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %15,5'i lise ve dengi okul mezunu, %7,6'sı yüksek eğitimlidir.

Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011

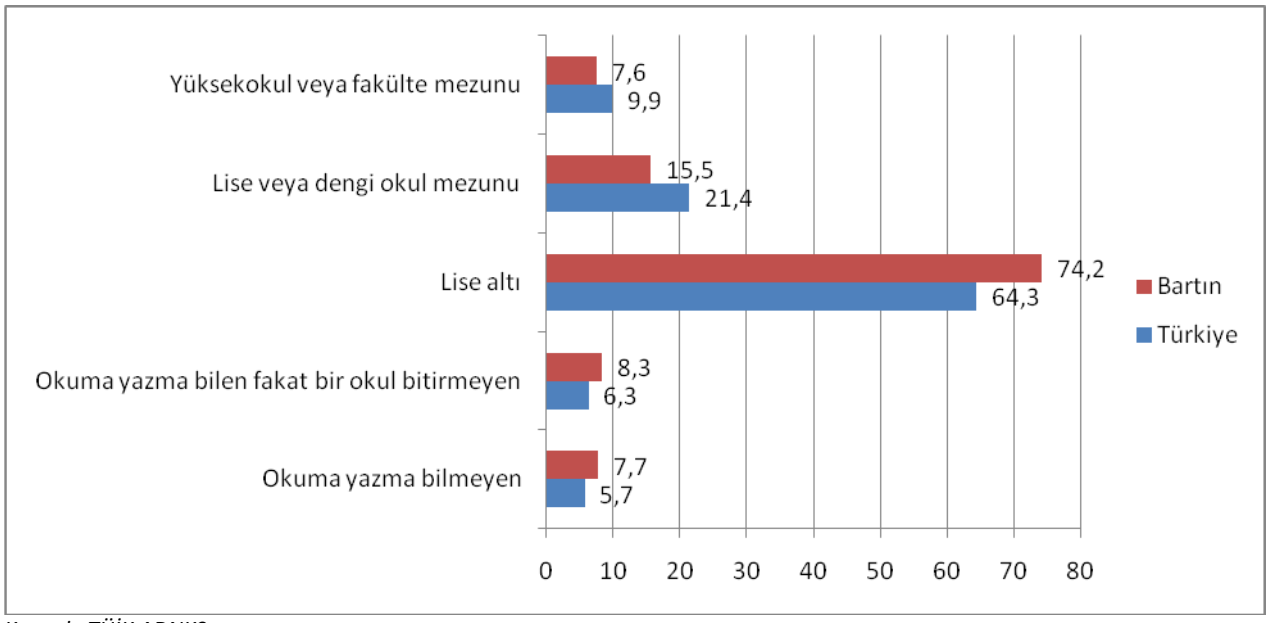

Kaynak: TÜİK,ADNKS

[10] Lise altı eğitimliler ilkokul, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Tablo 3. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları,2010-2012

	Ilköğretim			Orta öğretim			Mesleki ve teknik orta		
Öğretim yılı	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun
Toplam									
2010/2011	21.881	2.447	2.792	3.891	737	711	6.598	1.579	1.001
2011/2012	21.323	2.289		3.924	705		6.520	1.736	
Erkek									
2010/2011	11.112	1.294	1.375	1.702	349	300	3.880	900	599
2011/2012	10.887	1.210		1.746	323		3.638	956	
Kadın									
2010/2011	10.769	1.153	1.417	2.189	388	411	2.718	679	502
2011/2012	10.436	1.079		2.178	382		2.882	780	

Kaynak: MEB

Bartın ilinde 2010/2011 döneminde ilköğretimden mezun olan 2.792 öğrenciden 2.441'i genel ve mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 12,6'sına karşılık gelen 351 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. İlköğretimden ayrılma oranı % 15,3 olan Türkiye oranından düşüktür.

Tablo 4. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2006-2012

ÖĞRETİM YILI	**BARTIN**			**TÜRKİYE**		
	Genel Orta Öğretim	**Mesleki ve Teknik Orta Öğretim**	**Toplam**	**Genel Orta Öğretim**	**Mesleki ve Teknik Orta Öğretim**	**Toplam**
2006/2007	3.092	4.567	**7.659**	2.142.218	1.244.499	**3.386.717**
2007/2008	2.990	4.561	**7.551**	1.980.452	1.264.870	**3.245.322**
2008/2009	3.495	5.399	**8.894**	2.271.900	1.565.264	**3.837.164**
2009/2010	3.719	5.944	**9.663**	2.420.691	1.819.448	**4.240.139**
2010/2011	3.891	6.598	**10.489**	2.676.123	2.072.487	**4.748.610**
2011/2012	3.924	6.520	**10.444**	2.666.066	2.051.220	**4.717.286**

Kaynak: MEB

Orta öğretime kayıt olanların sayısı yıllar itibariyle incelendiğinde gerek Genel Orta Öğretim gerekse Mesleki ve Teknik Orta Öğretimde Bartın, Türkiye ile paralellik göstermektedir. Hem Genel orta öğretim hem de Mesleki ve Teknik Orta Öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibariyle artışlı, azalışlı bir seyir izlemektedir. Yıllık ortalama artış hızları dikkate alındığında Bartın ilinde mesleki ve teknik orta öğretim artış hızı Türkiye artış hızından daha düşük iken, genel orta öğretim hızı Türkiye'den daha yüksektir. Genel orta öğretim ile mesleki ve teknik orta öğretime giden öğrenci

sayılarını karşılaştırdığımızda; Bartın'da mesleki ve teknik orta öğretime giden öğrenci sayısı genel orta öğretime giden öğrenci sayısına göre fazla iken, Türkiye genelinde bu durumun tam tersi olduğu görülmektedir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Bartın ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. İşsizlik oranı 2010 yılı itibariyle % 10,2'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 37. ildir. İşgücüne katılım oranı % 54,6'dır. İstihdam oranı % 49 ile % 43 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Grafik 6. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010

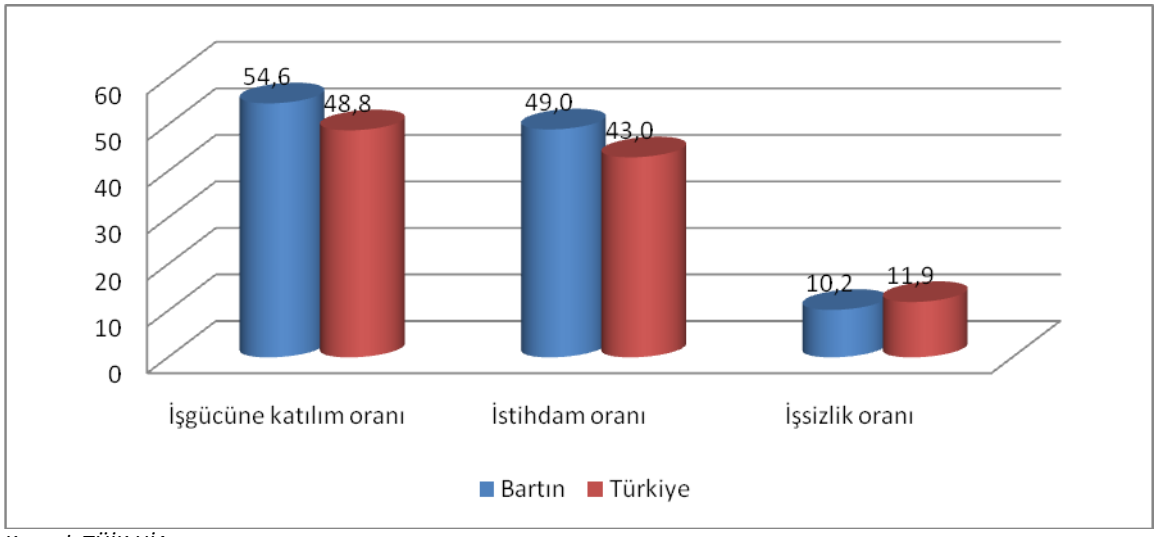

Kaynak:TÜİK,HİA

İşsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının altında ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasının üstünde olmasına rağmen, yıllar itibariyle Bartın'da hem işsizlik oranının, hem de istihdam oranının arttığı görülmektedir. 2008 yılı sonuçlarına göre istihdam oranı %51,4, işsizlik oranı %5,2'dir.

Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Bartın iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TR81 bölümlenmesi çerçevesinde Zonguldak, Karabük, Bartın illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerinin doğrudan Bartın iline ilişkin bilgi vermemesi ve Bartın ile birlikte Zonguldak, Karabük illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır.

Bölge 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 793.000 kişidir[11] ve bu nüfusun % 12'si okur yazar değildir. % 63'ü lise altı eğitimlidir. % 16'sı lise ve dengi okul , %9'u yüksek okul mezunudur. Çalışan 417 bin, işsiz 34 bin, işgücü dışı nüfus 342 bin kişidir.

[11] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Tablo 5. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam Ve İşsizlik, Bin Kişi,TR81,2011

EĞİTİM DURUMU	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü dışı
Okuma yazma bilmeyen	93	31	0	62
Lise altı	498	259	15	224
Lise	129	72	11	46
Yüksek okul	74	55	8	10
Toplam	**794**	**417**	**34**	**342**

Kaynak: TÜİK,HİA

İstihdam

Bölge istihdam oranı % 52,6'dır. Her 100 erkekten 66'sı (%65,6) her 100 kadından 40'ı (%40,4) çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65,1 olan Türkiye ortalamasından 0,5 puan yüksek iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamasından (%25,6) 14,8 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede daha çok olmasıdır.

Grafik 7. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR81,%,2011

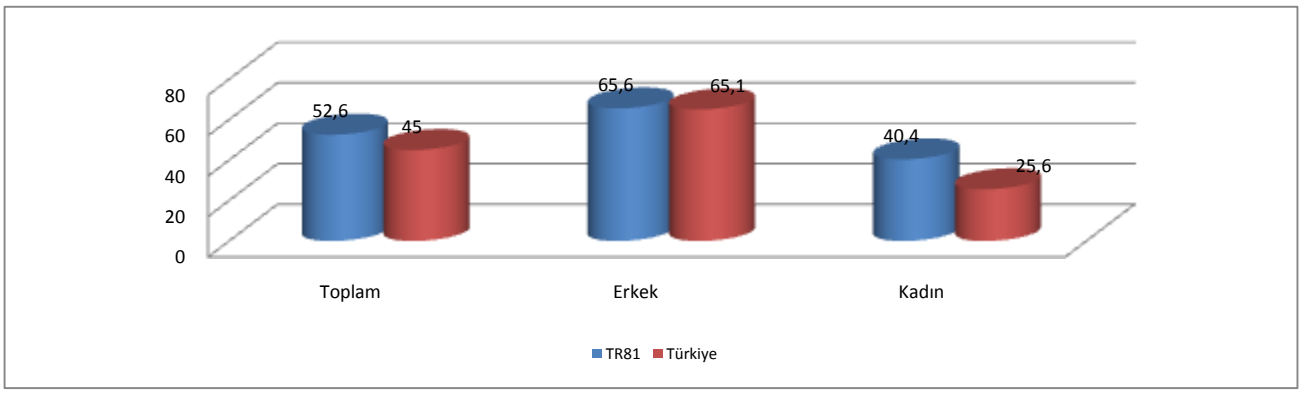

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle kadınlarda daha belirgindir. Okur yazar olmayanlarda %33 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde %52' ye, lise ve dengi okul mezunlarında %55,8'e yüksek okul mezunlarında %75,2'ye yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %40,6 olan istihdam oranı 24,7 puan artarak yüksek eğitimlilerde %65,3'e, erkeklerde 17,8 puan artarak %64,1'den % 81,9'a yükselmektedir.

Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR81,%,2011

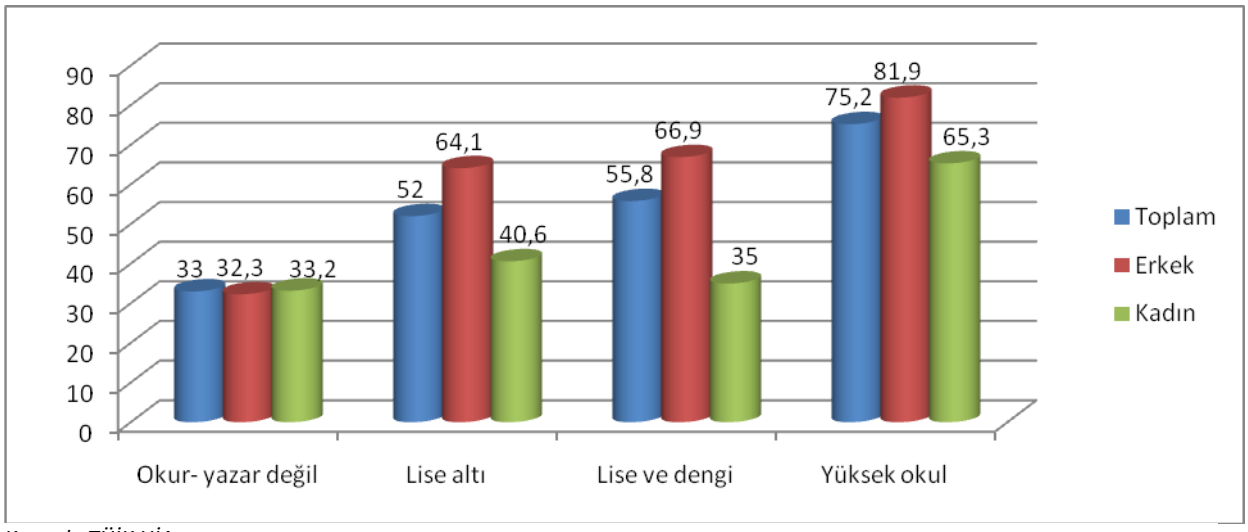

Kaynak: TÜİK,HİA

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %57,8'si) bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %66,7'si tarımda çalışmaktadır. Bölge istihdamında ise hakim sektör tarımdışı söktördür. Çalışanların %57,1'i tarım dışı sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %57,8'e çok yakındır. Erkeklerin çoğunluğu (%72,2) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, oran Türkiye ortalaması olan %81,3'ün altındadır.

Grafik 9. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TR81,%,2011

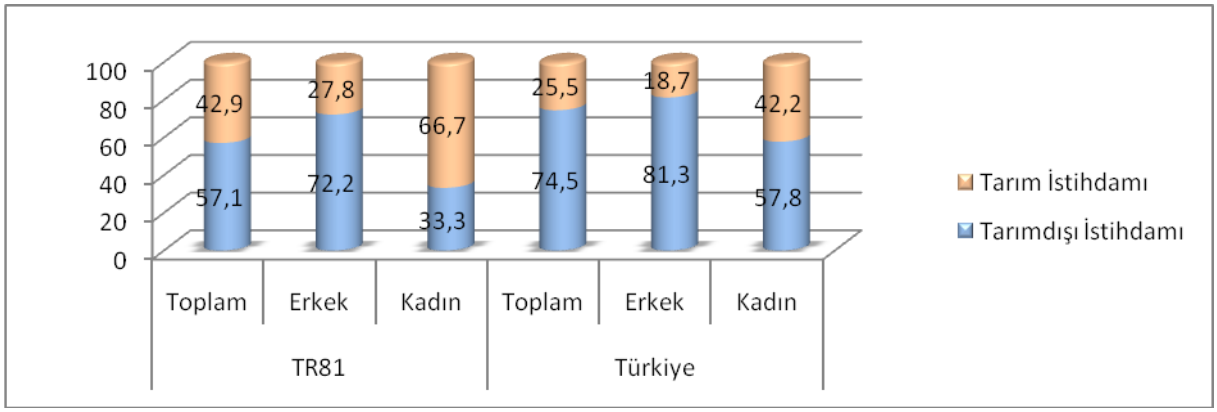

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölge istihdamının % 7'sini okuma yazma bilmeyenler oluştururken, % 62'sini de lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının istihdamdaki oranı % 17, yüksek eğitimlilerin oranı da % 13'tür.

Tablo 6. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TR81, bin kişi, 2011

SEKTÖR	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	30	144	6	0	180
Sanayi	0	56	25	9	90
Hizmet	1	60	41	46	148
Toplam	**31**	**260**	**72**	**55**	**418**

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin neredeyse tamamı (% 97) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %55'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 57'si, yüksek eğitimlilerin de % 84'ü hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 10. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR81,%,2011

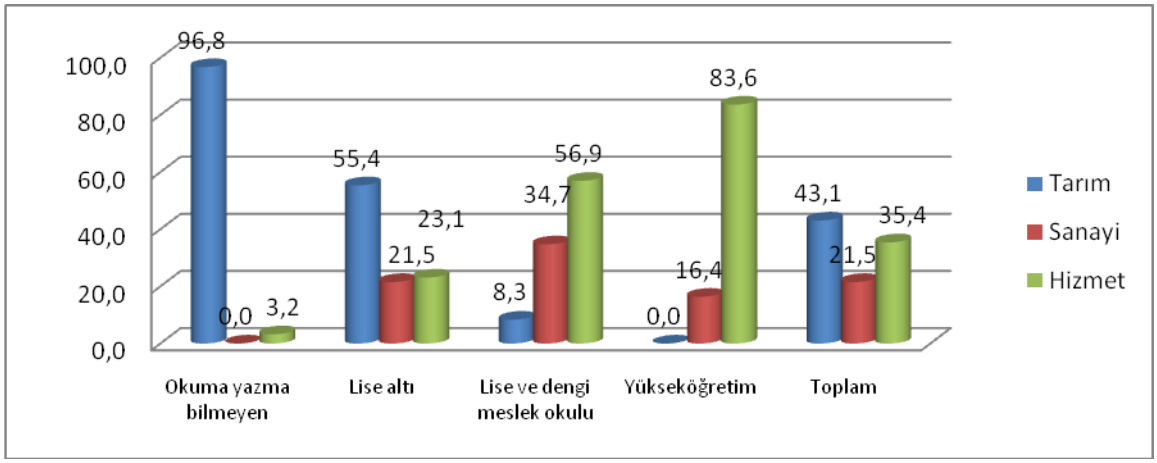

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarındadır ve cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarında erkeklerdeki istihdam oranı kadınların 2 katına yakındır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 7.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR81, %, 2011

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Toplam	**24,1**	**47**	**67,9**	**64**	**35,4**	**52,6**
Erkek	24,7	45,4	87,6	81,6	46,3	**65,6**
Kadın	23,5	48,5	48,3	48,3	25,9	**40,4**

Kaynak: TÜİK,HİA

Toplam çalışanların %44'ü ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62 olan Türkiye ortalamasının altındadır. İstihdamın %31'i kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Bölgede çalışanların %25'i ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %14' tür.

Grafik 11.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR81, %,2011

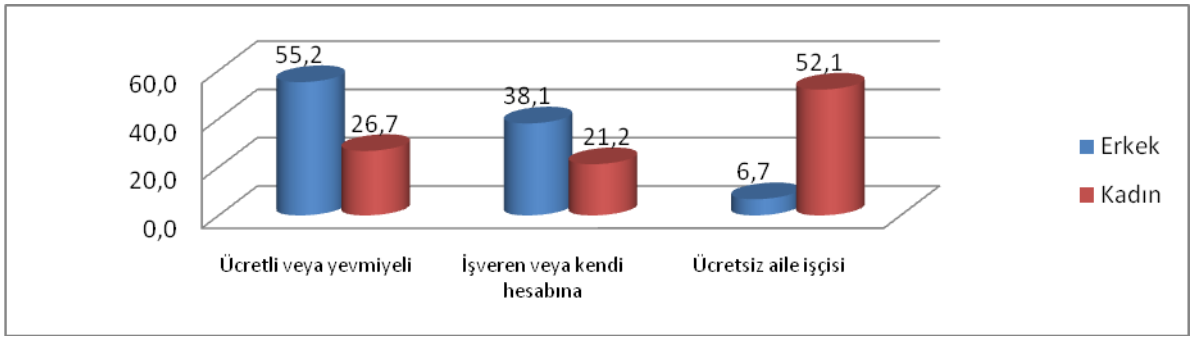

Kaynak: TÜİK,HİA

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin %55'i ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken , bu oran kadınlarda %27'ye gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %6,7 iken, bu oran kadınlarda %52'ye çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin yarısını kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 8. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR81, bin kişi, 2011

İŞTEKİ DURUM	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
		ERKEK		
Ücretli veya yevmiyeli	2	66	70	139
İşveren veya kendi hesabına	57	9	30	96
Ücretsiz aile işçisi	11	1	6	17
Toplam	**70**	**77**	**106**	**252**
		KADIN		
Ücretli veya yevmiyeli	1	11	32	44
İşveren veya kendi hesabına	28	2	5	35
Ücretsiz aile işçisi	81	0	5	86
Toplam	**110**	**13**	**42**	**165**

Kaynak: TÜİK,HİA

Erkek istihdamında hakim sektör hizmetlerdir. Çalışan her 100 erkekten 42'si hizmetler sektöründedir. İkinci sırada %31 ile sanayi sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamında hakim sektör, tarımdır. Çalışan her 100 kadından 67'si tarımdadır. İkinci sırada % 25 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

Toplam istihdamın % 22'si sanayi sektöründedir. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %62 iken, sanayi sektöründe çalışanların da %62'sini lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %28'i lise ve dengi okul mezunu, %10'u da yükseköğretim mezunudur.

İstihdamın mesleki dağılımında tarım sektörünün istihdamdaki ağırlığına paralel olarak tarım üretiminde çalışanlar ilk sıradadır. Çalışanların % 38'i tarım üretiminde çalışmaktadır. İkinci sırada %12 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar vardır. Hizmet ve satış elemanları % 9, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ise % 8 ağırlığındadır.

Kayıtdışı İstihdam

Bölge istihdamının % 53'ü kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranları itibariyle tarım sektöründe Türkiye ortalamasın üstünde; tarım dışı sektöründe ise Türkiye ortalamasının altındadır. Toplam kayıtdışı istihdamda ise Türkiye ortalamasından (%42) yüksektir. Bölgede toplam istihdamın %43,1'i tarımda iken, bu oran Türkiye ortalamasında %25,5'tir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %23, tarım sektöründe %93'tür.

Grafik 12. Türkiye ve TR81 Tarım ve Tarımdışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011

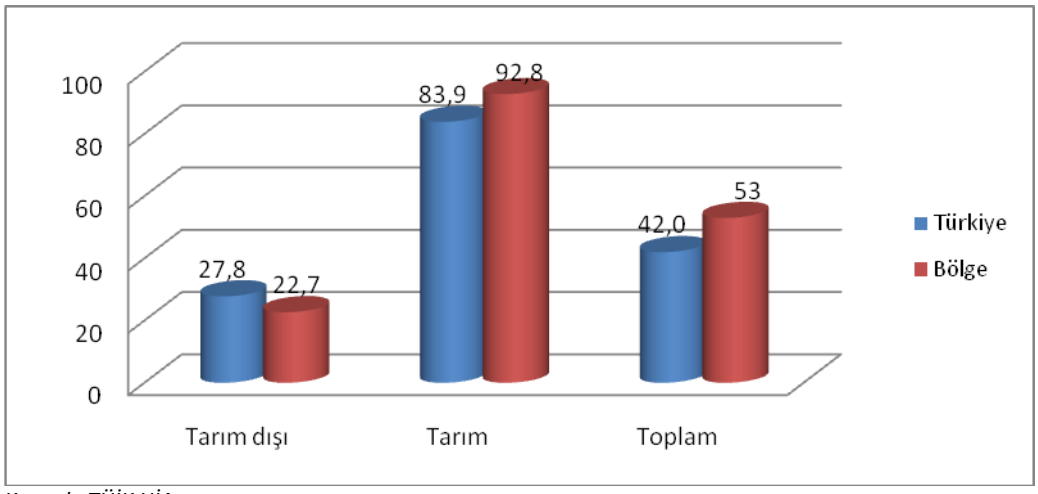

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede kayıtdışılığın en fazla olduğu sektör tarım sektörüdür. Tarım sektöründe %92,8 olan kayıtdışı çalışma oranı hizmetler sektöründe %23'e gerilemektedir. Tarım sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Bunun nedeni tarım sektöründe çalışanların daha düşük eğitimli olmasıdır. Buna karşılık hizmet sektöründe çalışanların eğitim seviyelerinin yüksekliği hizmet sektörü kayıt dışılık oranının Türkiye ortalamasından düşük olmasına yol açmaktadır. tarım sektöründe çalışanların %55'i lise altı eğitimli iken hizmet sektöründe çalışanların %84'ü yükseköğretim mezunudur.

Grafik 13. Türkiye ve TR81 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%,2011

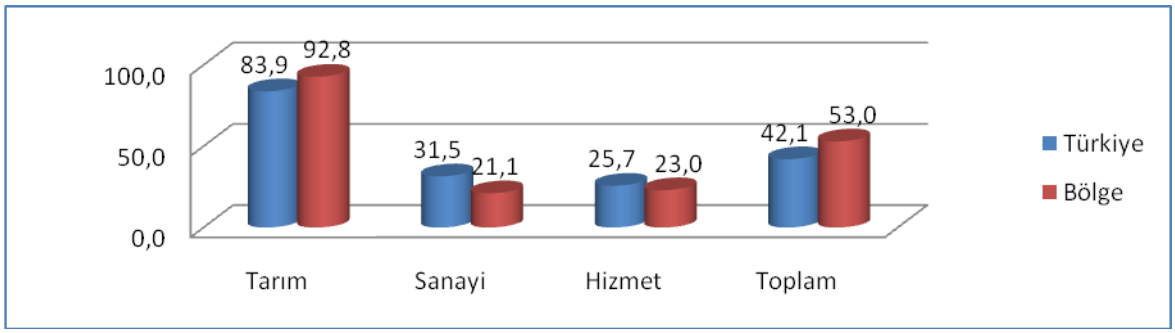

Kaynak: TÜİK,HİA

Kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerin kayıt dışı oranının iki katıdır. Erkeklerde %38,5 olan kayıtdışı çalışma oranı kadınlarda %76'ya yükselmektedir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranlarında cinsiyetler arası fark, yine kadınlar aleyhine olmakla birlikte, tarımdaki gibi fazla değildir. Tarımdışında erkeklerin %20'si , kadınların da %31'i kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik 14. Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TR81,%,2011

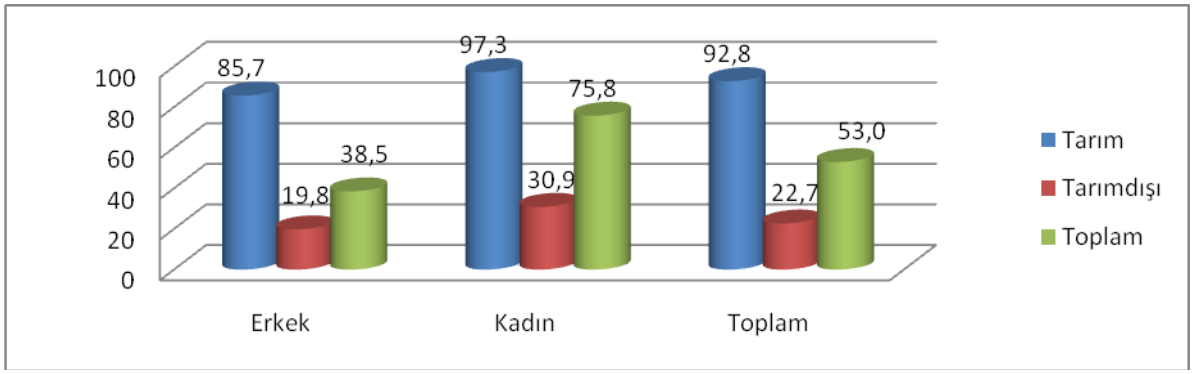

Kaynak: TÜİK,HİA

Kayıtdışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtdışı çalışma azalmaktadır. Kayıtdışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. Erkeklerde %39 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda % 76'ya yükselmektedir.

Grafik 15. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR81,%,2011

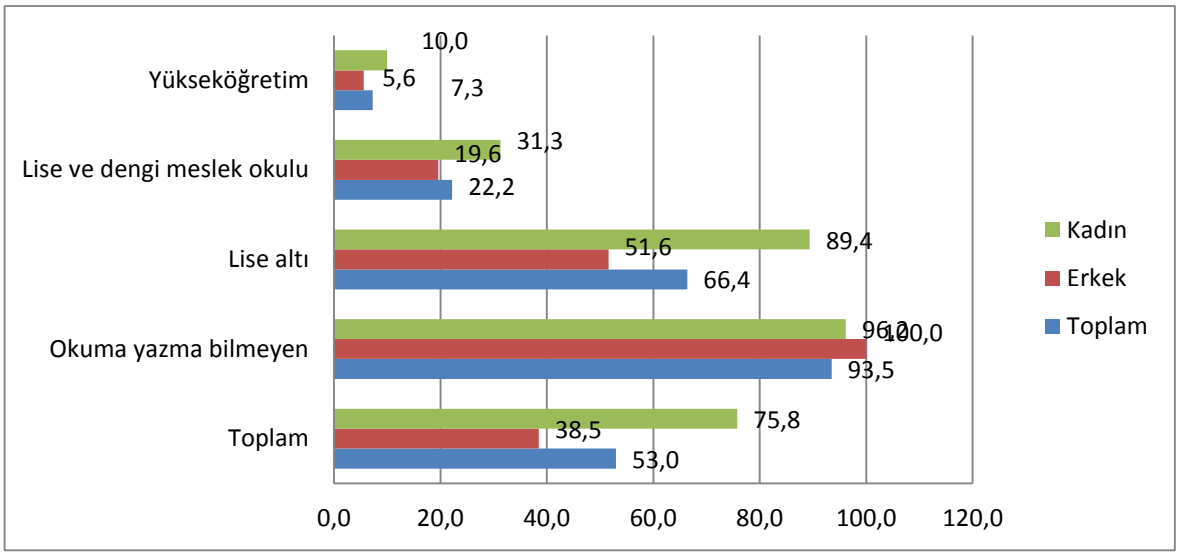

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %100 ile okuma yazması olmayan erkeklerdir. Bu eğitim seviyesinde kadınların kayıtdışı çalışma oranı %96,2'dir. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı erkeklerin 2 katına yakındır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %7,3 ile yüksek eğitimlilerdedir ve cinsiyetler arası fark çok azdır.

Yıllar itibariyle kayıtdışılıkta iyileşme vardır. Tüm Türkiye'de kayıtdışılıkla yapılan mücadele bölgede de kendini göstermiş ve 2007 yılında %56,9 olan kayıtdışı çalışma oranı, 2011 yılında %53'e gerilemiştir.

Grafik 16. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TR81,%,2011

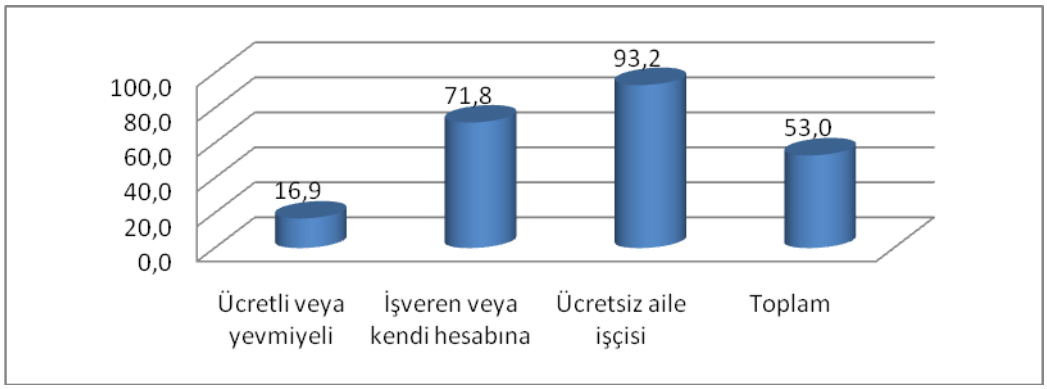

Kaynak: TÜİK,HİA

En düşük kayıt dışı istihdam oranı ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanlardadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %17'si kayıt dışı istihdam edilmektedir. İşveren ve kendi hesabına çalışanlarda kayıt dışı çalışma oranı %72'dir.

Genç İstihdamı

Bölgede 205 bini kadın, 186 bini erkek olmak üzere 392 bin genç[12] bulunmaktadır. Gençlerin 140 bini istihdamda yer almaktadır. Gençlerin istihdam oranı % 37,5'tir. Genç erkeklerin istihdam oranı genç kadınların istihdam oranından yüksek olmakla birlikte, aradaki fark toplam nüfustaki kadar yüksek değildir. Genç erkeklerin istihdam oranı %43,5, genç kadınların %28,8'dir.

Gençlerin de en fazla çalıştıkları sektör tarımdır. Her çalışan gencin %35'i tarım sektöründedir. İkinci sırada %39 ile hizmet ve %26 ile sanayi sektörleri takip etmektedir. Gençlerde de cinsiyetler arası çalışılan sektörler farklıdır. Genç kadınların %52'si tarım sektöründe çalışırken, genç erkeklerin çoğunluğu sanayi ve hizmet sektöründe çalışmaktadır. Genç erkek istihdamında sanayi ve hizmet sektörleri birbirine çok yakın orandadır.

Grafik 17. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR81,%,2011

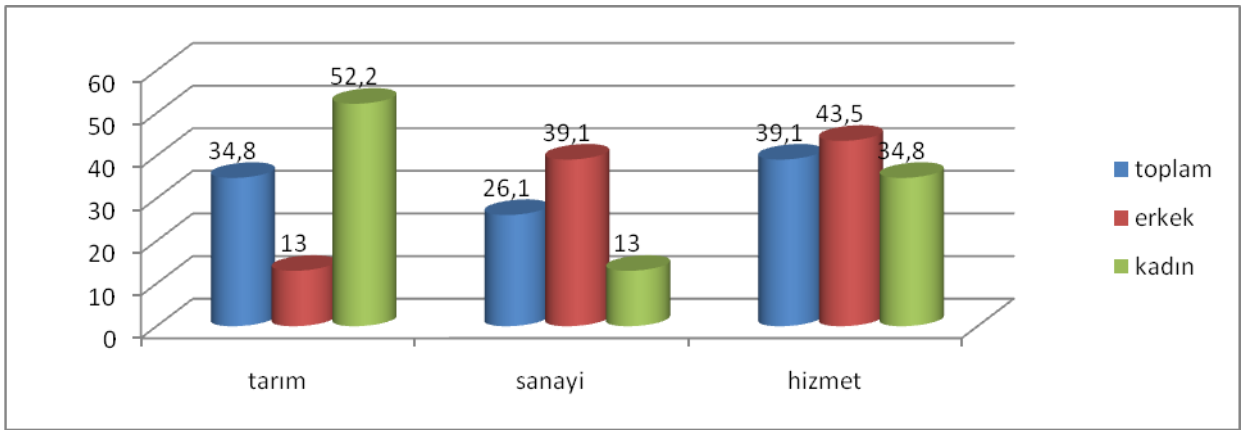

Kaynak: TÜİK,HİA

Genç erkeklerin %70'i ücretli ve yevmiyeli olarak çalışırken genç kadınların da yarıdan fazlası (%52) ücretsiz aile işçisidir. Çalışan gençlerin %59'u lise altı eğitimlidir. Düşük eğitim seviyesi ve tarım sektörü kayıtdışılığı da beraberinde getirmektedir. Gençlerin %57'si kayıt dışı çalışırken, lise altı

[12] Genç nüfus: 15-24 yaş grubu , TÜİK

eğitimlilerde kayıt dışılık %70'e ulaşmaktadır. Kayıtdışılık %33 ile en düşük yüksek okul mezunlarındadır. Cinsiyetler arası farklılık kayıt dışılıkta da ortaya çıkmakta ve genç erkeklerin %48'i, genç kadınların %70'i kayıt dışı çalışmaktadır.

İşsizlik

Bölge toplam işsizlik oranı % 7,6 , erkek işsizlik oranı % 7,7, kadınlarda %7,4' tür. En düşük işsizlik oranı % 0 ile okur yazar olmayanlarda iken bunu % 5,4 ile lise altı eğitimliler izlemektedir. Lise ve dengi okul mezunlarında % 13,4 olan işsizlik oranı yüksek okul mezunlarında % 13,2'dir. Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi Lise ve dengi meslek okulu eğitimdir. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde % 10,3 olan işsizlik oranı, kadınlarda % 22,8'e, yüksek eğitimli erkeklerde % 10,2'den kadınlarda % 18,3'e yükselmektedir. Lise ve dengi meslek okulu eğitimli kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır.

Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR81,%,2011

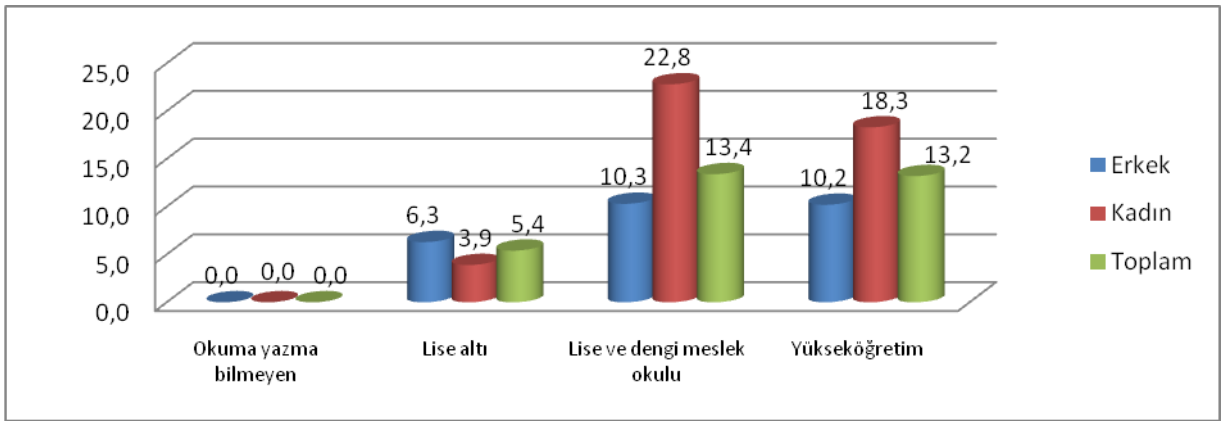

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda %27,8 olan işsizlik oranı, erkeklerde %36,2, kadınlarda ise %18,3'tür. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubu erkeklerdeki işsizlik oranıdır. 20-24 yaş grubunu %11,5 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta kadınlarda işsizlik oranı %14,1 ile %9,3 olan erkekler işsizlik oranından daha yüksektir.

Grafik 19. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR81,%,2011

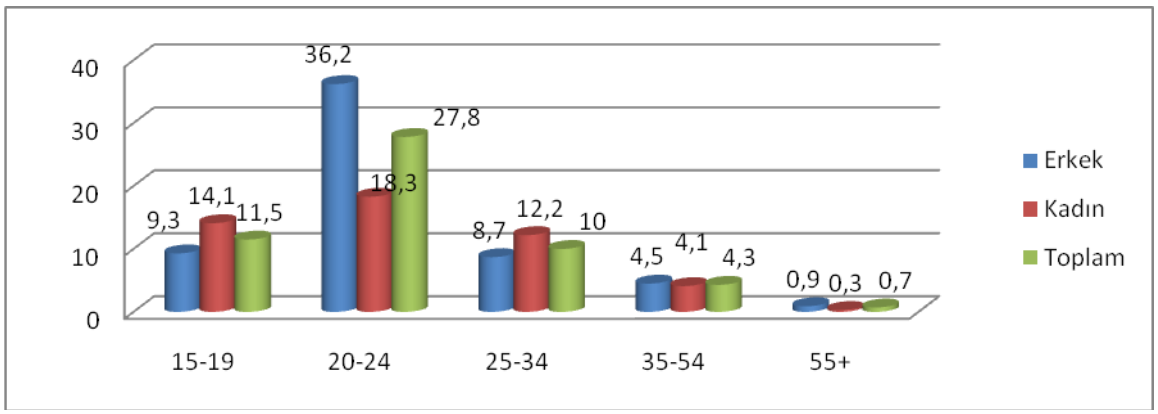

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgenin eğitim düzeyine paralel olarak işsizlerin çoğunluğu (%44) lise altı eğitimlidir. Lise altı eğitimlilerin tamamına yakını (%93) daha önce çalışırken işsiz kalmıştır. Buna karşılık yüksek okul mezunlarının yarısını(%50) ilk kez iş arayanlar oluşturmaktadır.

Tablo 9. Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TR81, bin kişi, 2012

EĞİTİM DURUMU	Tarım	Sanayi	Hizmet	İlk kez iş arayanlar	Toplam
Okur yazar değil	0	0	0	0	**0**
Bir okul bitirmeyen	0	0	0	0	**0**
İlkokul	1	3	3	1	**8**
Orta veya dengi meslek okul	0	1	2	0	**3**
Genel lise	0	1	4	1	**6**
Lise dengi meslek okul	0	2	2	1	**5**
Yüksek okul veya fakülte	0	1	3	4	**8**
İlköğretim	0	2	2	0	**4**
Toplam	**1**	**10**	**16**	**7**	**34**

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgedeki işsizlerin % 21'i ilk kez iş aramaktadır. Kadın işsizlerin içinde ilk kez iş arayan kadın oranının yüksekliği dikkat çekmektedir. Kadın işsizlerin % 23,1'i ilk kez iş aramaktadır. Bu oran erkeklerde %19'dur.

Tablo 10. İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TR81, bin kişi, 2011

BEKLEME SÜRESİ	Erkek	Kadın	Toplam
1 yıldan az	3	2	**5**
1 yıl ve daha çok	1	1	**2**
Toplam ilk kez iş arayan	4	3	**7**
Toplam işsiz	**21**	**13**	**34**

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede dikkat çeken diğer bir husus ilk kez iş arayanların , toplam işsizlerden daha uzun süreli işsizliğe maruz kalmalarıdır. Bölgede toplam işsizlerin %79'u bir yıldan daha çok süredir iş aramaktadır. İlk kez iş arayan erkeklerin işsizlik süreleri kadınlardan daha uzundur. İşgücü piyasasına ilk kez girmek isteyen kadınların %66,7'si bir yıldan az süredir iş ararken, erkeklerde bu oran % 75'tir. Tüm işsiz erkeklerin % 25'i, kadınların % 33,3'ü bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Grafik 20. İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı,TR81,%,2011

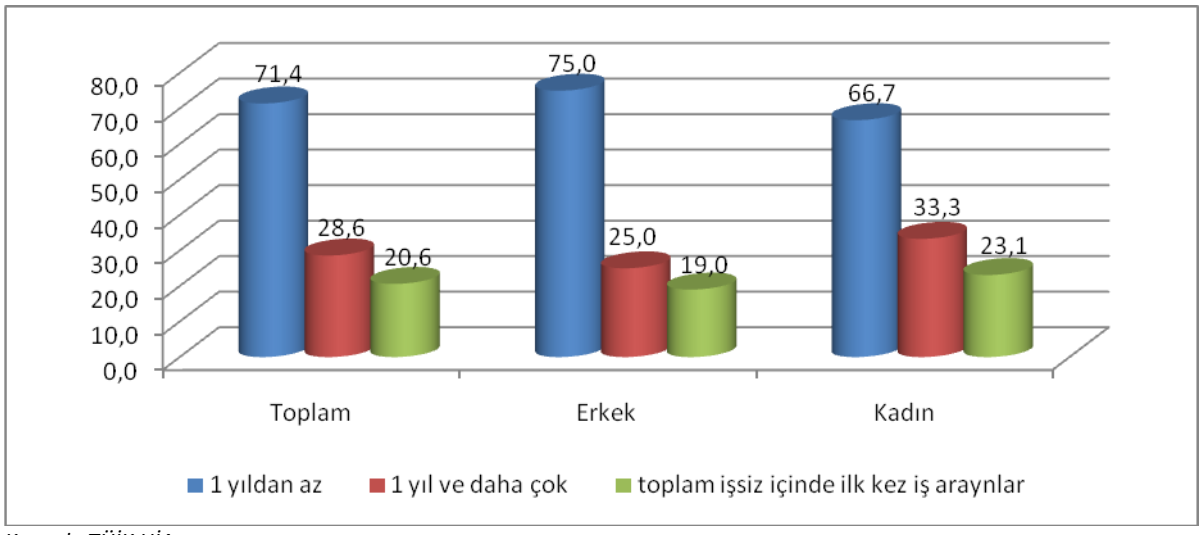

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri , işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimlilerin %80'i bir yıldan daha az sürede iş bulurken, yüksek eğitimlilerin %25' i bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Tablo 11. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR81, bin kişi, 2011

EĞİTİM DURUMU	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Bekleyen	Toplam
TOPLAM				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	12	3	0	15
Lise ve dengi meslek okulu	9	2	0	11
Yükseköğretim	6	2	0	8
Toplam	**27**	**7**	**0**	**34**
ERKEK				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	8	2	0	10
Lise ve dengi meslek okulu	5	1	0	6
Yükseköğretim	4	0	0	4
Toplam	**17**	**3**	**0**	**20**
KADIN				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	3	1	0	4
Lise ve dengi meslek okulu	4	1	0	5
Yükseköğretim	3	1	0	4
Toplam	**10**	**3**	**0**	**13**

Kaynak: TÜİK,HİA

Genç İşsiz

Bölge işsizlerinin %38'ini gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı genç nüfusta %22'dir. 25 yaş ve üzeri nüfustaki işsizlik oranı ise sadece % 5,4'tür.

Tablo 12.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR81, bin kişi, 2011

YAŞ GRUBU	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü	İşgücü dışı nüfus	İstihdam oranı,%	İşsizlik oranı,%	İşgücü dışı nüfus,%
15-24 yaş	132	46	13	59	73	34,8	22	55,3
25+yaş	661	371	21	392	269	56,1	5,4	40,7
Toplam	793	417	34	451	342	52,5	7,5	43,1

Kaynak:TÜİK,HİA

Genç işsizlik oranı cinsiyetler arasında farklılık göstermektedir. Erkeklerde % 25,8, kadınlarda %17,8'dir. İşgücü piyasasına ilk kez girecek olan genç nüfus işsiz gençlerin işsizlik oranı % 31'dir. Genç işsizlerin büyük çoğunluğu (% 69) daha önce bir işte çalışmış olup da işini kaybeden gençlerden oluşmaktadır. Gençlerin büyük çoğunluğu çalıştıkları sektörlere bağlı olarak hizmetler sektöründe çalışırken işsiz kalmıştır, daha önce sanayi sektöründe çalışmış olanlar ikinci sıradadır.

Genç nüfusta olduğu gibi toplam işsizlerin de sadece beşte biri (% 20,6) ilk kez işgücü piyasasına girmeye çalışmakta, iş aramaktadır. İlk kez iş arayanların % 42,8'i kadındır. Her iki cinsiyette de işsizlerin çoğunluğu hizmet sektöründe çalışırken işsiz (% 44) kalmıştır. Sanayi sektöründe çalışırken işsiz kalanlar toplam işsizlerin % 26' sıdır.

İşgücü Dışındaki Nüfus

İl bazında mevcut olan işgücü piyasası göstergeleri Bartın'da işgücüne katılım oranının arttığı, işgücü dışı nüfusun azaldığı göstermektedir. 2008 yılında Bartın ilinde çalışabilir yaştaki nüfusun % 54,3'ü işgücüne ya çalışarak ya da iş arayarak katılmaktadır. 2010 yılında ise bu oran % 54,6'ya yükselmiştir. Yani işgücüne katılım oranı üç yılda 0,3 puan artış göstermiştir.

Aynı durum bölgede de gözlenmektedir. 2008 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 53,8'i işgücüne katılırken, 2010 yılında bu oran % 52,2'ye gerilemiştir. 2011 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 43,1'i işgücü dışındadır. İşgücü dışında olanların % 6,7'si bölgede kendine göre iş bulamadığı ve çalışmak istediği halde çeşitli nedenlerle iş aramadıklarını beyan eden kişilerden oluşmaktadır. % 16'sı eğitim ve öğrenimine devam ederken, % 15,8'i de emeklidir. Çalışabilir yaştaki nüfusun % 39,7'si de ev işleri ile meşgul olduğundan işgücü dışındadır.

Cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni farklılaşmaktadır. Çalışabilir yaştaki erkek nüfusun % 28,9' u işgücü dışında iken, kadınlarda bu oran % 56,4' e çıkmaktadır.

Grafik 21. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR81,%,2011

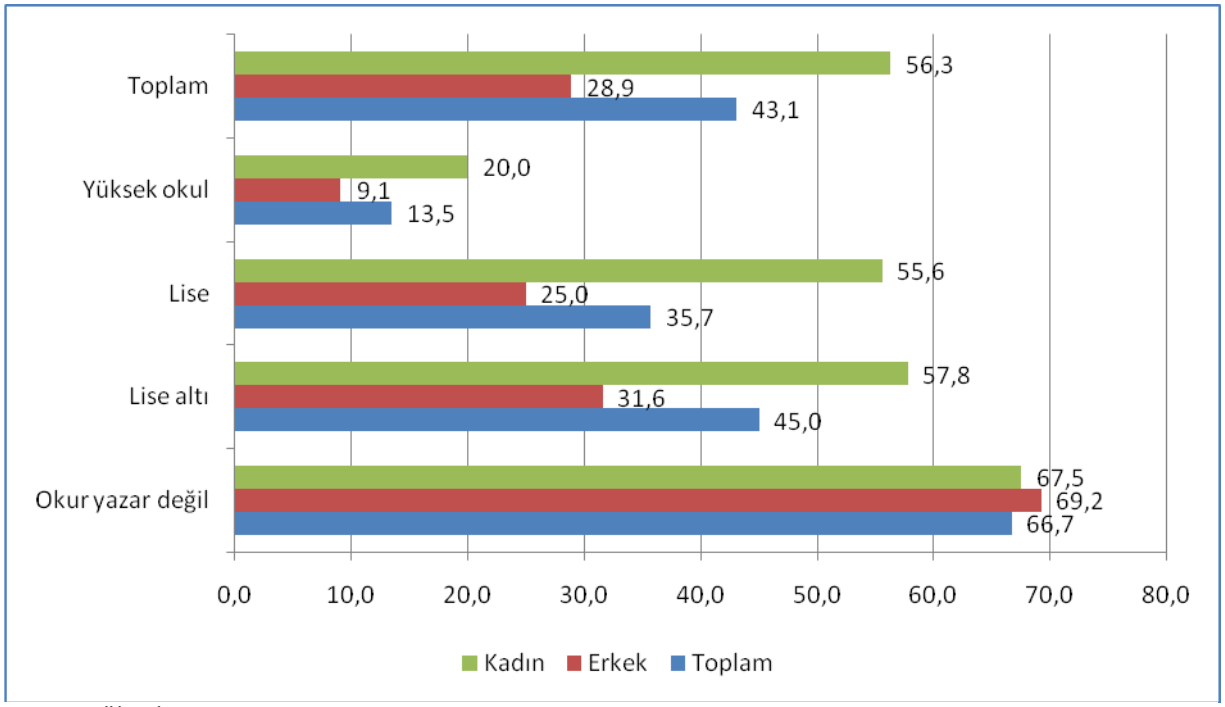

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim düzeyi arttıkça her iki cinsiyette de işgücü dışında kalma azalmaktadır. Bu durum özellikle yüksek eğitimde çok belirgindir. Durum yine kadınların aleyhine olmakla birlikte, yüksek eğitimli kadınların % 20' si , erkeklerin % 9,1' i işgücü dışındadır. Cinsiyetler arası fark 10,9 puandır. Farkın en yüksek olduğu iki grup vardır: Lise altı eğitimliler ve lise mezunları. Lise altı eğitimlilerde fark kadınlar aleyhine 26,2 puana, lise mezunlarında 30,6 puana kadar ulaşmaktadır.

Tablo 13. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR81, bin kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	2	2	**4**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	9	10	**19**
Mevsimlik çalışan	0	0	**0**
Eğitim ve öğretimde olanlar	32	23	**55**
Ev işleri ile meşgul	0	136	**136**
Emekli	48	6	**54**
Özürlü yaşlı veya hasta	18	37	**55**
Ailevi ve kişisel nedenler	2	15	**18**
Diğer	0	1	**1**
Toplam	**111**	**231**	**342**

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %59 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %43,2 ile emeklilik yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %2,6'sı emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %28,8 ile eğitim ve öğretimde olanlar yer alırken, kadınlarda bu oran %10'dur. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 10'unu oluşturmalarıdır.

Grafik 22. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TR81,%,2011

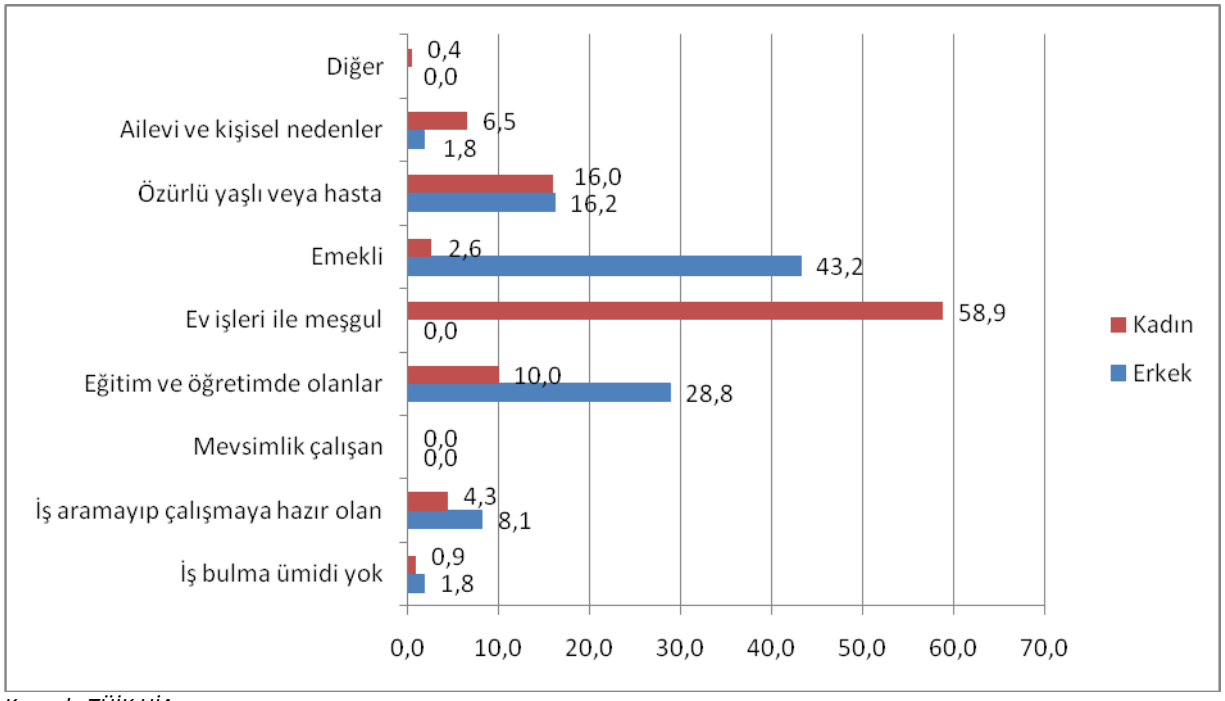

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü Dışındaki Genç Nüfus

Bölgedeki 132 bin gencin 46 bini çalışmakta, 13 bini de iş aramaktadır. 73 bin genç de işgücü dışındadır. İşgücü dışı nüfusun %21'ini genç nüfus oluşturmaktadır. İşgücü dışındaki gençlerin %74'ü (54 bin genç) eğitim ve öğretim hayatına devam etmektedir. Her iki cinsiyette de işgücü dışında bulunma nedeninin başında eğitim ve öğretime devam etme yer almaktadır. İşgücü dışındaki genç erkeklerin %86'sı, genç kadınların da %62'si eğitim ve öğretimlerine devam etmektedir. Genç erkeklerin %6' sı çalışmak istediği halde iş aramaktan vazgeçmişlerdir. Genç kadınların %22'si de ev işleri ile meşgul olduklarından işgücü dışındadırlar.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Bartın' da 2012 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 7.585 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 58' i erkek, % 42' si kadındır. Kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımından çok farklı değildir. Türkiye toplamında kayıtlı işsizlerin % 60' ı erkek, % 40'ı kadındır.

Tablo 14. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
Yaş grupları	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	182	141	**323**	50.288	32.115	**82.403**
20-24	1.014	630	**1.644**	274.705	199.468	**474.173**
25-29	907	608	**1.515**	313.831	211.007	**524.838**
30-34	710	602	**1.312**	258.215	170.357	**428.572**
35-39	582	479	**1.061**	191.732	130.177	**321.909**
40-44	457	387	**844**	149.106	96.750	**245.856**
45-49	347	201	**548**	114.150	55.503	**169.653**
50-54	122	90	**212**	46.710	26.124	**72.834**
55-59	39	40	**79**	22.494	10.309	**32.803**
60-64	17	15	**32**	8.248	4.391	**12.639**
65+	7	8	**15**	4.142	2.440	**6.582**
Toplam	**4.384**	**3.201**	**7.585**	**1.433.621**	**938.641**	**2.372.262**

Kaynak: İŞKUR

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 21,6' sı bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %19,9 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin beşte üçünü oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 4,2 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,4'tür.

Tablo 15. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okur-yazar değil	55	92	**147**	21.759	23.216	**44.975**
Lise altı	2.727	1.891	**4.618**	775.745	393.230	**1.168.975**
Ortaöğretim	1.094	757	**1.851**	417.795	294.049	**711.844**
Yükseköğretim	508	461	**969**	218.322	228.146	**446.468**
Toplam	**4.384**	**3.201**	**7.585**	**1.433.621**	**938.641**	**2.372.262**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye' de kayıtlı toplam işsizlerin %0,32'si Bartın'da bulunmaktadır. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsizler içindeki payı % 60,9 ile % 49,3 olan Türkiye toplamının üstünde iken, lise mezunlarının payı %

24,4 ile % 30 olan Türkiye toplamından daha düşüktür. Yükseköğretim mezunlarının payı % 12,8 olup Türkiye'de ise %18,8'dir.

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 2,6 puan daha yüksektir. Bartın' da lise mezunları kayıtlı işsizler içinde % 23,6 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de % 31,3'tür. Okur yazar olmayanlar ve orta öğretim altı eğitimlilerde Bartın ve Türkiye'de kadın kayıtlı işsiz oranı hemen hemen aynı iken, yükseköğretim mezunlarında Türkiye'de % 24,3 olan kadın payı Bartın' da % 14,4'tür.

Grafik 23. Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %,2012

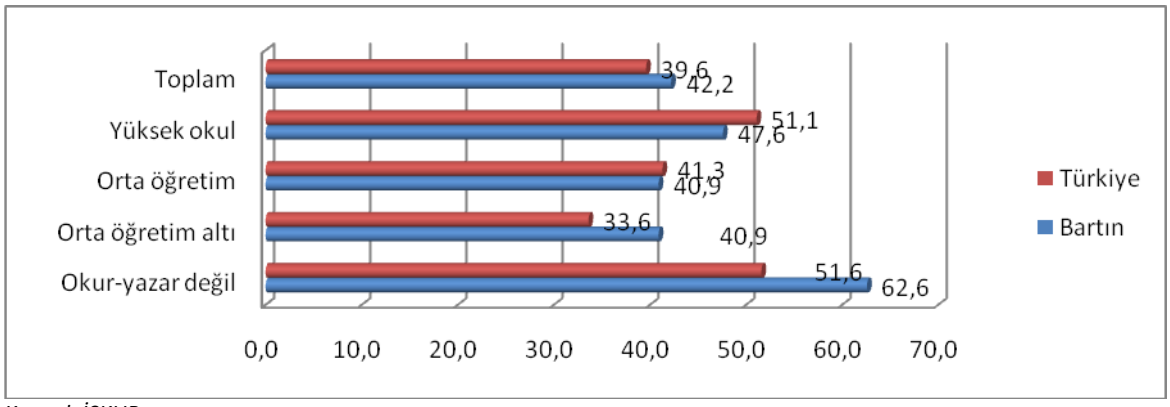

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularının büyük çoğunluğunu Türkiye toplamında olduğu gibi erkekler oluşturmaktadır. İşsizlik ödeneği başvurularının % 72,9' unu erkekler oluştururken , bu oran Türkiye için % 69,9'dur. En yüksek işsizlik ödeneği başvurusu 30-34 yaş grubu erkeklerdedir. Bunu 25-29 yaş grubu erkekler takip etmektedir.

Tablo 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	BARTIN			**TÜRKİYE**		
YAŞ GRUBU	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	4	4	**8**	632	326	**958**
20-24	45	51	**96**	12.713	12.630	**25.343**
25-29	151	72	**223**	52.390	28.208	**80.598**
30-34	161	44	**205**	64.554	26.725	**91.279**
35-39	129	34	**163**	50.751	18.661	**69.412**
40-44	90	19	**109**	40.179	13.611	**53.790**
45-49	46	10	**56**	26.471	6.372	**32.843**
50-54	10	3	**13**	5.393	2.675	**8.068**
55-59	1	0	**1**	2.067	750	**2.817**
60-64	1	0	**1**	322	107	**429**
65+	0	0	**0**	151	31	**182**
Toplam	**638**	**237**	**875**	**255.623**	**110.096**	**365.719**

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneğinde çalışma sürelerinin etken olması nedeni ile işsizlik ve işsizlik ödeneği dağılımı arasında bir paralellik "olmaması" beklenmektedir. En yüksek işsizlik oranı 20-24 yaş grubunda iken en yüksek işsizlik ödeneği 25-29 yaş grubundadır.

Grafik 24. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Bartın,%,2012

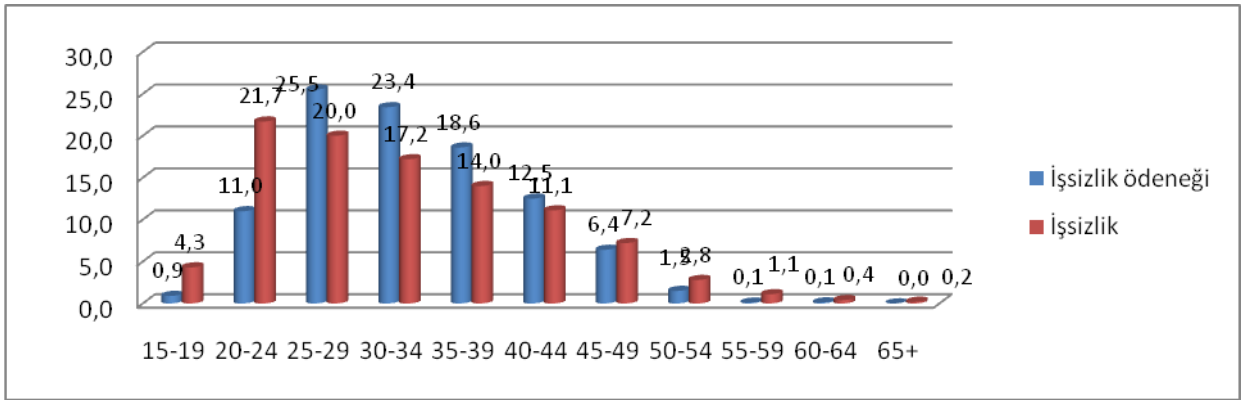

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında her iki cinsiyette de en fazla başvuru ilköğretim seviyesindedir. Bunu orta öğretim mezunları takip etmektedir.

Tablo 17. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma yazma bilmeyenler	1	0	**1**	1.417	1.026	**2.443**
Okur yazar olanlar	1	0	**1**	2.265	1.010	**3.275**
İlköğretim	408	100	**508**	144.185	38.436	**182.621**
Ortaöğretim	181	85	**266**	75.717	39.121	**114.838**
Önlisans	29	33	**62**	11.817	12.670	**24.487**
Lisans	18	18	**36**	19.429	16.960	**36.389**
Yüksek Lisans	0	1	**1**	761	845	**1.606**
Doktora	0	0	**0**	32	28	**64**
Toplam	**638**	**237**	**875**	**255.623**	**110.096**	**365.719**

Kaynak: İŞKUR

7.585 kayıtlı işsize karşın ilde 3.235 açık iş mevcuttur. İlde kamunun istihdam yaratma gücü çok azdır. Açık işlerin sadece %9,7' si kamu sektörüne aittir. Bunun da önemli bir kısmı (%96,8) tarım dışı sektörlerden kaynaklanmaktadır.

İlde özel sektörde tarım sektöründe 22 açık iş bulunmaktadır, özel sektör açık işin %99,2' si tarım dışı sektörlere yöneliktir.

İlde 2012 yılı itibariyle 2.146 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[13] %66'dır ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

Tablo 18.Sektörlere Göre Açık İş, İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı,% , 2012

	Sektörler	Açık iş	İşe yerleştirilenler	İşe yerleştirme
BARTIN	Tarım dışı	3.203	2.120	66,2
	Tarım	32	26	81,3
	Toplam	**3.235**	**2.146**	**66,3**
TÜRKİYE	Tarım dışı	975.888	543.621	% 55,7
	Tarım	15.916	12.966	% 81,5
	Toplam	**991.804**	**556.587**	**% 56,1**

Kaynak: İŞKUR

Her iki cinsiyette de en fazla işe yerleştirme 20-24 yaş grubundadır. Toplam işe yerleştirilenlerin %23,8' i bu yaş grubundadır. Aynı eğilim Türkiye toplamında da görülmektedir. Yaş arttıkça beklendiği gibi işe yerleştirme oranları azalmaktadır.

Kayıtlı işsizlerin % 42,2'si işsiz iken işe yerleştirilenlerin % 35,7' si kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 29,7'si kadındır.

Tablo 19. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
YAŞ GRUBU	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	152	89	**241**	24.961	14.201	**39.162**
20-24	351	160	**511**	88.397	39.393	**127.790**
25-29	334	135	**469**	88.408	31.386	**119.794**
30-34	228	138	**366**	69.815	28.025	**97.840**
35-39	146	110	**256**	47.764	23.797	**71.561**
40-44	103	82	**185**	33.708	16.386	**50.094**
45-49	47	35	**82**	22.844	8.340	**31.184**
50-54	13	11	**24**	9.603	2.969	**12.572**
55-59	4	7	**11**	4.043	874	**4.917**
60-64	1	0	**1**	1.157	196	**1.353**
65+	0	0	**0**	279	41	**320**
Toplam	**1.379**	**767**	**2.146**	**390.979**	**165.608**	**556.587**

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin % 64,5' i ilköğretim mezunudur. Bu oran % 57,2 olan Türkiye toplamının üzerindedir. İşe yerleştirilen erkeklerin % 61,4'ü, kadınların % 70'i ilköğretim mezunudur. İkinci sırada

[13] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

% 26,9 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece %8,5' i ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

Tablo 20. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
EĞİTİM DURUMU	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	**0**	1.739	863	**2.602**
Okur-yazar olanlar	1	1	**2**	15.200	5.765	**20.965**
İlköğretim	847	537	**1.384**	229.017	89.619	**318.636**
Ortaöğretim	418	160	**578**	113.021	46.740	**159.761**
Ön lisans	76	46	**122**	19.487	13.060	**32.547**
Lisans	37	22	**59**	12.229	9.196	**21.425**
Yüksek lisans	0	1	**1**	280	364	**644**
Doktora	0	0	**0**	6	1	**7**
Toplam	**1.379**	**767**	**2.146**	**390.979**	**165.608**	**556.587**

Kaynak: İŞKUR

2012 yıl sonuna kadar Bartın'da İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 166' dır. Açılan kursların %6,6' sı istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara , toplam kurs katılımcılarının %16,8' i olan 283 kişi katılmıştır. Hem açılan istihdam garantili kurs sayısı, hem de bu kurslara katılma oranları Türkiye ortalamasından düşüktür. Buna karşın staj programında açılan kurs sayısı toplam açılan kursların %56,6' sıdır. Bu oran %29,3 olan Türkiye ortamasından fazladır. Aynı şekilde staj programındaki kurslara katılan katılımcı sayısı oranı (12,9), Türkiye ortalamasının (% 4) üç katından fazladır. Staj programlarının da istihdam garantili olarak değerlendirdiğimizde istihdam garantili program sayısı 105, katılımcı sayısı 500 olmakta ve istihdam garantili programlara katılma oranı toplam kursiyerlerin %29,6' sını oluşturmaktadır. 105 olan istihdam garantili programlar da toplam programların %63,3'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 21. Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

	BARTIN		TÜRKİYE	
KURS TÜRÜ	**Kurs Sayısı**	**Katılan sayısı**	**Kurs Sayısı**	**Katılan sayısı**
UMEM Projesi	23	313	5.692	53.557
Staj	94	217	8.018	18.570
İstihdam garantili işgücü yetiştirme kursları	11	283	4.564	116.451
Diğer kurslar	38	875	9.077	276.067
Toplam	**166**	**1.688**	**27.351**	**464.645**

Kaynak: İŞKUR

Bartın ilinde açılan kurslar cinsiyete göre incelendiğinde Türkiye toplamından farklı bir tablo ortaya çıkmaktadır.Türkiye genelinde kursa katılanların %59,6' sı erkek iken bu oran Bartın ilinde kadınlar lehine %61,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012

	BARTIN			TÜRKİYE		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Kursa katılan sayısı	653	1.035	**1.688**	276.901	187.744	**464.645**
Kursa katılan sayısı%	38,7	61,3	**100,0**	59,6	40,4	**100,0**

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 23. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[14]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 15" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[14] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.
[15] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Bursa ilinde işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılında Bartın işgücü piyasası talep araştırması yapılmıştır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması Bartın ili genelinde, 10 Eylül - 31 Ekim 2012 tarihleri arasında 282 işyerinde işverenler/işveren temsilcileri ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleşmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 28 'i imalat sektöründedir. Bu sektörü % 27 ile toptan ve perakende ticaret ve % 12 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 7 pay ile konaklama ve yiyecek hizmetleri yer almaktadır.

Grafik 25. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012

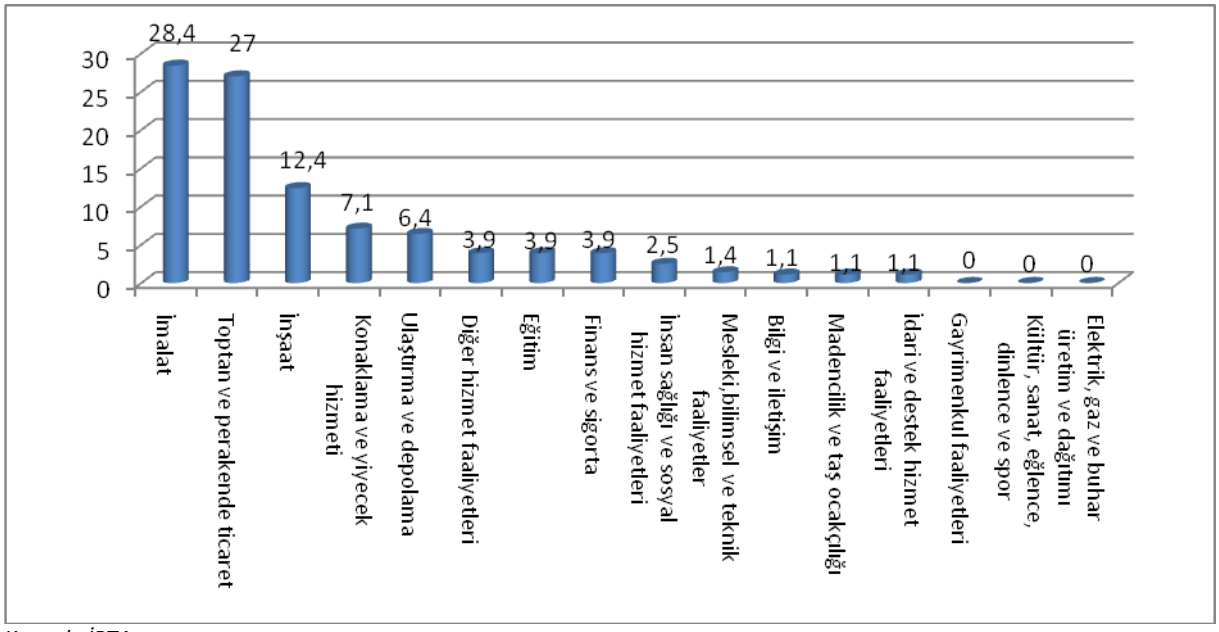

Kaynak: İPTA

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye genelinde işyerleri ağırlıklı olarak İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Türkiye genelinde her 100 işletmenin 21'i İmalat, 20'si Toptan ve Perakende Ticaret, 10'u da İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin yarısı söz konusu üç sektörde faaliyet göstermektedir.

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada imalat sektörü yer almakta, imalatı ticaret sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 53'ü imalatta, % 12'si ticaret sektöründedir. Bu iki sektörü yine inşaat sektörü takip etmektedir.

Bartın' daki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinden sadece % 0,2 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör % 0,8 pay ile toptan ve perakende sektörüdür. Bartın'ta işyerleri itibariyle ikinci sırada olan imalat sektörünün Türkiye içindeki payı % 0,6 'dır.

Tablo 24. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

Sektör	Bartın			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,2	0,3	0,2	1,8	3,1	2,2
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,1	1,5	1,2	1,8	2,5	2,0
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞ.	0,0	0,0	0,0	5,9	3,0	5,2
EĞİTİM	2,7	6,6	3,7	3,3	11,9	5,5
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1,4	2,2	1,6	3,3	7,3	4,3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0	0,0	0,0	1,4	1,6	1,4
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	3,5	4,1	3,6	5,1	5,2	5,2
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	0,0	0,0	1,9	1,8	1,9
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	14,5	0,0	10,8	3,2	0,6	2,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,0	0,0	2,2	2,8	2,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,4	0,8	0,5	7,2	1,2	5,7
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	20,4	8,9	17,4	10,3	9,4	10,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	3,9	0,8	3,1	5,2	2,4	4,5
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	1,1	1,5	1,2	12,0	14,9	12,7
İMALAT	41,8	67,0	48,3	25,3	19,4	23,8
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	1,2	3,8	1,9	2,2	10,4	4,3
İNŞAAT	7,8	2,4	6,4	7,8	2,6	6,5
TOPLAM	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: İl İPTA

Araştırma sonuçlarına göre Bartın ili 10 ve üzeri çalışanı olan tarım dışı özel yerel birimlerde toplam çalışan 10 bin 189 kişidir. Çalışanların 7 bin 554'ü erkek, 2 bin 634'ü kadındır. Bartın'da çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları ilk üç sektör; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı şeklinde sıralanmaktadır. İl genelinde istihdam edilen her 100 kişiden 48'i İmalat, 17'si Toptan ve Perakende Ticaret, 11'i de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründedir. Başka bir deyişle, il genelinde çalışanların % 76'sı İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde istihdam edilmektedirler. Türkiye'de ise çalışanların ağırlıklı olarak istihdam edildikleri ilk üç sektör sırasıyla; İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret'tir. Türkiye genelinde en fazla çalışanı olan sektör İmalat'tır. Ülke genelindeki çalışanların % 24'ü İmalat sektöründedir. Buna ek olarak, ülke genelindeki çalışanların % 13'ü İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe, % 10'u da Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Diğer bir ifadeyle, ülke genelindeki her 100 çalışandan 47'si söz konusu üç sektörde bulunmaktadır.

Cinsiyet bazında çalışanların sektörel dağılımlarına bakıldığında, erkeklerin ağırlıklı olarak çalıştıkları sektörlerin; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı şeklinde, kadınların ağırlıklı olarak çalıştıkları sektörlerin ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Eğitim şeklinde sıralandığı görülmektedir. Hem erkek çalışanların hem de kadın çalışanların ağırlıklı olarak istihdam edildikleri ilk üç sektör aynı iken üçüncü sektör farklılaşmaktadır. İl genelinde çalışan erkeklerin %

42'si; çalışan kadınların ise % 67'si İmalat sektöründedir. Türkiye genelindeki durum ile karşılaştırıldığında ortaya ciddi bir farklılık çıkmaktadır. Türkiye genelinde çalışan erkeklerin % 25'i, çalışan kadınların ise % 19'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Bu noktadan hareketle, İmalat sektörünün ildeki istihdam açısından oldukça önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca ildeki kadın istihdamı açısından daha da önemli olduğu belirtilmelidir. Zira, ilde istihdam edilen kadınların üçte ikisi bu sektördedir. Diğer taraftan, Bartın'da çalışan erkeklerin % 20'si, çalışan kadınların ise % 9'u Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Kadınlar ve erkeklerin ağırlıklı olarak istihdam edildikleri üçüncü sektör farklılaşmaktadır. Erkek çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları üçüncü sektör % 14,5'i Madencilik ve Taş Ocakçılığı iken kadın çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları üçüncü sektör % 7 ile eğitimdir. Son olarak Türkiye genelinde erkek ve kadın çalışanların ağırlıklı olarak yer aldıkları ikinci ve üçüncü sektörlere bakıldığında bu sektörlerin erkeklerde % 12 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve % 10 ile Toptan ve Perakende Ticaret; kadınlarda % 15 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve % 12 ile Eğitim olduğu görülmektedir.

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 26'dır. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 25'tir.Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından yüksek olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Bartın'da hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Sektörlere göre çalışan oranlarına baktığımızda Madencilik ve Taş ocakçılığı sektörünün %99,8'i , ulaştırma ve depolama sektörünün %93,3' ü ,inşaat sektörünün ise % 90,2 ' si erkektir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörünün %51,8' i , eğitim sektörünün %45,8' i ve bilgi ve iletişim sektörünün ise %42,9' u kadın çalışanlar oluşturmaktadır.

Tablo 25. Sektörlere göre çalışan oranları ,%

Sektör	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı,%
Bilgi ve iletişim	57,1	42,9	1,1
Diğer hizmet faaliyetleri	68,3	31,7	3,9
Elektrik, gaz üretim ve dağıtım	0,0	0,0	0,0
Eğitim	54,2	45,8	3,9
Finans ve sigorta faaliyetleri	64,5	35,5	3,9
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0	0,0	0,0
Konaklama ve yiyecek hizmeti	71,4	28,6	7,1
Kültür, sanat, eğlence	0,0	0,0	0,0
Madencilik ve taş ocakçılığı	99,8	0,2	1,1
Mesleki, bilimsel ve teknik faal.	60,4	39,6	1,4
Toptan ve perakende ticaret	86,8	13,2	27,0
Ulaştırma ve depolama	93,3	6,7	6,4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	67,8	32,2	1,1
İmalat	64,1	35,9	28,4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler	48,2	51,8	2,5
İnşaat	90,2	9,8	12,4
Toplam	74,1	25.9	100,0

Kaynak: İl İPTA

Örneğin çalışanlarının yarıdan fazlası (% 52) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 2,5 , çalışanlarının yarıya yakını (%45,8) kadın olan eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 3,9 ,çalışanlarının % 28,6'unun kadın olduğu konaklama ve yiyecek hizmeti sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 7,1'dir.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması meslek grupları itibariyle dağılımları da etkilemektedir. Çalışanların %39' u tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda[16] bulunmaktadır. İkinci sırada %20 sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar , üçüncü sırada %13 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar yer almaktadır.

Grafik 26. Çalışanların Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımları, %, 2012

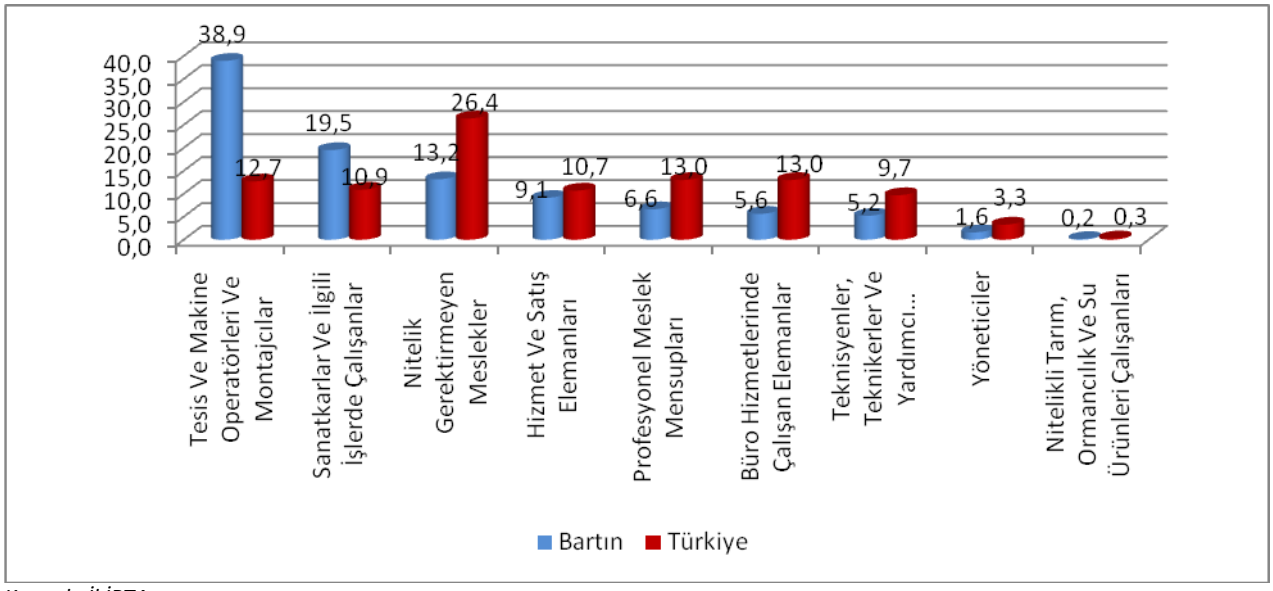

Kaynak: İl İPTA

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermektedir. İlde ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, Türkiye'de ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, ikinci sırada da profesyonel meslek grupları yer almaktadır.

Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %26'ini kadınlar teşkil ederken, Profesyonel Meslek Mensupları işlerinde çalışanların %46'sı kadın, Büro Hizmetlerinde çalışan Elemanlarının da %43'ü kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %20'si, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %19'u kadındır.

[16] Ana meslek grubu: ISCO 2008

Grafik 27. Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları,%

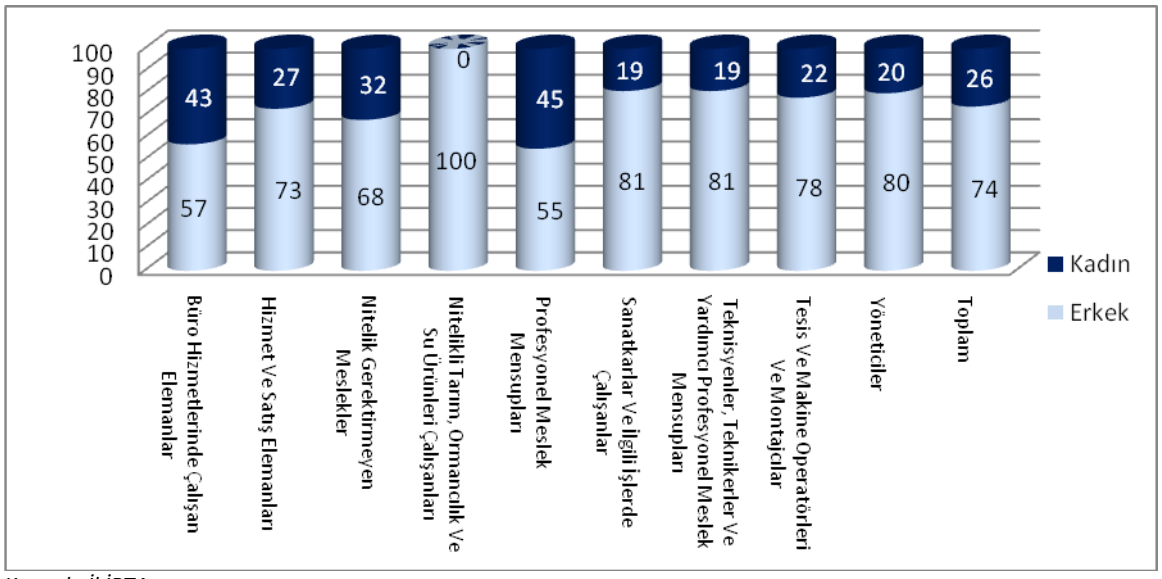

Kaynak: İl İPTA

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[17]En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 33'nü oluşturmaktadır. İlk sırada makineci (dikiş) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile Madenci (Genel),Ortacı, temizlik görevlisi, şoför-yük taşıma, Ütücü, Büro Memuru, Ayakkabı İmalatçısı, seramik işçisi ve muhasebecidir.

Tablo 26. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%

BARTIN					
Toplamda ilk on meslek	**%**	**Erkeklerde ilk on meslek**	**%**	**Kadınlarda ilk on meslek**	**%**
Makineci (Dikiş)	8,4	Madenci(Genel)	9,2	Makineci (Dikiş)	23,7
Madenci(Genel)	6,9	Şoför-Yük Taşıma	3,6	Ortacı	8,1
Ortacı	3,7	Makineci (Dikiş)	3,0	Kalite kontrol (Tekstil)	5,8
Temizlik Görevlisi	2,8	Ortacı	2,1	Temizlik görevlisi	4,9
Şoför-Yük Taşıma	2,7	Seramik İşçisi	2,0	Ayakkabı İmalatçısı	3,8
Ütücü	2,0	Temizlik görevlisi	2,0	Büro Memuru	3,3
Büro Memuru	1,8	Ütücü	2,0	Muhasebeci	2,7
Ayakkabı İmalatçısı	1,7	Haddeci- Demir Dışı Metaller	1,9	Ütücü	1,9
Seramik İşçisi	1,6	Doğrultma İşçisi- Metal	1,7	İplik Temizleme İşçisi	1,9
Muhasebeci	1,6	Pazarlamacı(Satış Temsilcisi)	1,7	Aşçı	1,7
Toplam	33,2	Toplam	29,2	Toplam	57,8

[17] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

TÜRKİYE					
Toplamda ilk on meslek	**%**	**Erkeklerde ilk on meslek**	**%**	**Kadınlarda ilk on meslek**	**%**
Temizlik Görevlisi	10,3	Temizlik Görevlisi	9,3	Temizlik Görevlisi	13,4
Beden İşçisi (Genel)	7,4	Beden İşçisi (Genel)	8,5	Büro Memuru (Genel)	4,7
Güvenlik Görevlisi	2,9	Güvenlik Görevlisi	3,5	Beden İşçisi (Genel)	4,2
Büro Memuru (Genel)	2,5	Beden İşçisi (Temizlik)	2,6	Muhasebeci	2,8
Temizlik İşçisi	2,3	Şoför-Yük Taşıma	2,1	Bankacılık Meslek Elemanı	2,6
Bankacılık Meslek Elemanı	1,7	Beden İşçisi (İnşaat)	2	Sekreter	2,4
Şoför	1,6	Büro Memuru (Genel)	1,7	Satış Elemanı (Tanıtım)	2,0
Muhasebeci	1,5	Bankacılık Meslek Elemanı	1,4	Makineci (Dikiş)	2,0
İnşaat İşçisi	1,5	Büro Memuru (Personel)	1,2	Büro Memuru (İdari İşler)	1,8
Büro Memuru (Personel)	1,3	Muhasebeci	1,1	Hemşire	1,8
Toplam	**31,6**	**Toplam**	**33,3**	**Toplam**	**37,7**

Kaynak: İl İPTA

Türkiye' de ise ilk on sıradaki meslekler temizlik görevlisi, beden işçisi(genel), güvenlik görevlisi, büro memuru(genel), temizlik işçisi, bankacılık meslek elemanı, şoför, muhasebeci, inşaat işçisi ve büro memuru(personel)'dir.

İlde Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin %29,2' sini oluştururken, kadınlarda %57,8' ini oluşturmaktadır. Türkiye' de ise erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin 33,3' ünü, kadınlarda ise 37,7' sini oluşturmaktadır.

İlde kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler makineci(dikiş), ütücü, kalite kontrol(tekstil),ayakkabı imalatçısı-saya, ortacı, iplik temizleme işçisi, temizlik görevlisi, kumaş paketleme işçisi, aşçı gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve büro yönetimi ve sekreterlik , muhasebeci, hemşire, öğretmen gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen meslekler olurken Türkiye' de ise temizlik görevlisi, büro memuru(genel), beden işçisi(genel), muhasebeci, bankacılık meslek elemanı, sekreter, satış elemanı(tanıtım), makineci (dikiş), büro memuru (idari işler) ve hemşire olduğu görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Bartın ilinde 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında (İPTA) işyerlerine açık iş sayılarıyla ilgili sorular yöneltilmiştir. Açık işler; temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu meslekler (açık işler) mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkan sunan önemli göstergelerdir.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[18] iş imalatsektöründedir.. Bartın ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör imalat sanayindedir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve Madencilik ve taş ocakçığı takip etmektedir. Açık işlerin % 51'i imalat , %29'ü Madencilik ve taş ocakçılığı, %6'sı toptan ve parekende ticaret sektöründedir. Gayrimenkul faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile kültür, sanat ve eğlence sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

Tablo 27. Açık İşlerin ve Açık iş Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı,%, 2012

SEKTÖRLER	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Bartın	Türkiye	Bartın	Türkiye
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,2	1,7	8,7	2,6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0,5	2,3	5,4	3,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0	1,3	0	0,9
EĞİTİM	1,8	1,6	5,9	1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,8	1,5	5,7	1,2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	2,5	0	5,7
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	1,8	5,7	6,1	3,7
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	1,5	0	2,7
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	28,9	3,2	25,6	4,2
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,1	2,5	1,9	3,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN. İYİLEŞ.FAAL.	0	0,5	0	0,3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	6,5	11,6	4,6	3,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	0,6	5,7	2,5	4,2
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,7	5,5	6,9	1,5
İMALAT	51,1	36,2	11,9	5
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	1,4	4,4	8,6	3,4
İNŞAAT	5,5	12,2	10	6,1
TOPLAM	**100**	**100**	**11,4**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA

[18] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[19] %11,4'dür. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör Madencilik ve Taş ocakçılığı sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 25,6 dır. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

İlde açık iş oranı %3,3 olan Türkiye toplamının çok üzerindedir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe Türkiye açık iş oranı %4,1'dir. İl çalışanlarının %48'ini barındıran imalat sektöründeki açık iş oranı da , bu sektördeki Türkiye açık iş oranının çok üzerindedir. İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde %11,9 iken Türkiye'de %5, ilde %10 olan inşaat sektörü açık iş oranı Türkiye'de %6,1'dir.

Ana meslek grupları itibariyle ilde en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %66 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Bu ana meslek grubunu %16,4 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %5,1 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar takip etmektedir. Türkiye' de ise en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %24,7 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %20,9 ile tesis ve makine opereatörleri ve montajcılar, %15,9 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar gelmektedir.

Tablo 28. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı ve Açık İş Oranları,%,2012

Ana Meslek Grupları	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Bartın	Türkiye	Bartın	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2,1	6,0	4,6	1,6
Hizmet ve Satış Elemanları	4,3	12,2	5,7	3,8
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5,1	15,9	4,8	2,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0	0,2	0,0	1,9
Profesyonel Meslek Mensupları	3,5	9,2	6,4	2,4
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	16,4	24,7	9,7	7,2
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2,2	9,9	5,2	3,4
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	66,1	20,9	17,9	5,4
Yöneticiler	0,1	0,9	0,6	1,0
Toplam	**100**	**100**	**11,4**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %7,2 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar iken Bartın ilinde ise %17,9'luk oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. İlde ikinci sırada %9,7 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada %6,4 ile profesyonel meslek mensupları yer alırken Türkiye'de ise ikinci sırada %5,4' lük oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ,üçüncü sırada hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır. İlgi çeken husus ilde nitelik gerektirmeyen mesleklerde

[19] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

%4,8 oranında önemli bir açık işin olmasıdır. Türkiye' de ise nitelik gerektirmeyen meslek grubundaki açık iş oranı ise %2'dir.

Meslekler itibariyle açık işin en fazla olduğu meslek Bartın ilinde madenci (Genel) iken Türkiye'de beden işçisi(genel)dir. Bartın ilinde açık işlerin %20,6'sını madenciler oluşturmaktadır. [20]Madencileri %18,5 ile Makineci (Dikiş) takip etmektedir ve her iki mesleğe olan ihtiyaç arasında çok büyük fark yoktur. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fazla fark bulunmamaktadır. Bunlar sırası ile %8,3 ile Yeraltı Maden işletmesi hazırlık elemanı,% 6,4 ile Ayakkabı imalatçısı (Saya), %3,1 ile Dikiş makinesi Operatörü-Kumaş ,%2,7 ile Ütücü, %1,9 ile Zımparacı (Tekstil), %1,8 ile ayakkabı imalatçısı(Genel), %1,7 ile ortacı ve %1,4 ile kumaş kırıştırma makinesi operatörüdür. Türkiye de açık işlerin %9'unu beden işçisi(genel) oluşturmaktadır. Bunu %7,9' luk oranla makineci (dikiş) takip etmektedir. İlde açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %66' sını oluştururken Türkiye' de bu oran %43,7 de kalmıştır.

Tablo 29. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%

BARTIN		TÜRKİYE	
Meslek	Oran	Meslek	Oran
Madenci (Genel)	20,6	Beden İşçisi (Genel)	9,0
Makineci (Dikiş)	18,5	Makineci (Dikiş)	7,9
Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı	8,3	İnşaat Kalıpçısı	6,1
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	6,4	Satış Elemanı	4,4
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,1	Garson	3,6
Ütücü	2,7	Güvenlik Görevlisi	3,4
Zımparacı (Tekstil)	1,9	Soğuk Demirci	2,5
Ayakkabı İmalatçısı	1,8	Kaynakçı	2,4
Ortacı	1,7	Temizlik Görevlisi	2,3
Kumaş Kırıştırma Makinesi Operatörü (Kraş)	1,4	Şoför	2,1

Kaynak: İl İPTA

Yapılan anket çalışmasında işverenlere yöneltilen açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi sorusuna işverenlerin çoğu lise altı cevabını vermiştir. Bu durum Türkiye sonucundan farklıdır. Bartın ilinde bu oran %81 olurken Türkiye genelinde %27,5' tur. İlde %7' lik oranla ikinci sırada yer alan farketmez cevabı Türkiye sonucunda %35,8' lik oranla işverenler tarafından en fazla talep edilen eğitim düzeyidir.

[20] Madencilerde görülen bu yükseklik bir işyerinden gelmektedir.

Grafik 28. Açık İşler İçin İstenen Düzeyler,%,2012

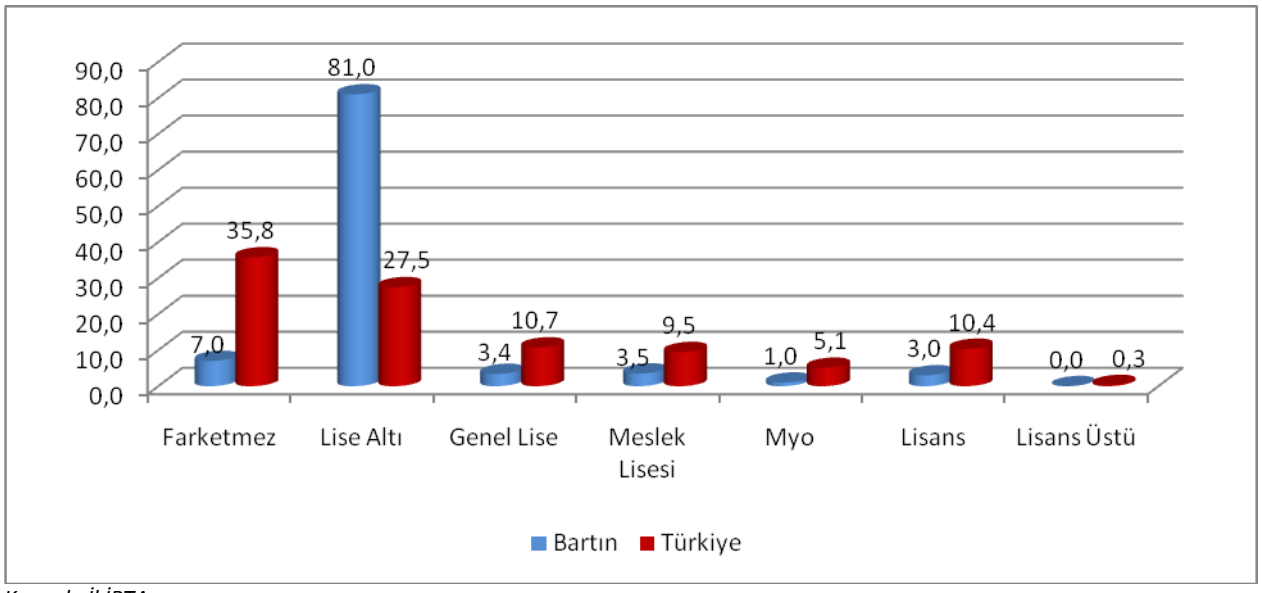

Kaynak: İl İPTA

İlde tüm açık işlerde istenilen eğitim düzeyinin %88'lik oranını farketmez ve lise altı eğitim düzeyi oluştururken Türkiye sonucunda bu oran %63,3'tür. İlde üçüncü sırada %3,5' lik oranla Meslek lisesi tercih edilirken bunu sırasıyla %3,4' lük oranla genel lise, %3'lük oranla lisans eğitimi, %1'lik oranla da Meslek yüksekokulu takip etmektedir. Çıraklık eğitimi ve lisans üstü eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda ise açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri sırasıyla genel lise, lisans,meslek lisesi, MYO ve lisans üstü eğitimleridir. Burada hem ilde hem Türkiye' de dikkat çeken husus meslek lisesi mezunlarının MYO mezunlarına tercih edilmesidir.

Bartın ilinde açık işlerde ilk on sıradaki mesleklere bakıldığında eğitimden çok belirli bir beceri istediği için istenen eğitim düzeyinin lise altı olması gayet normaldir.

Grafik 29. Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012

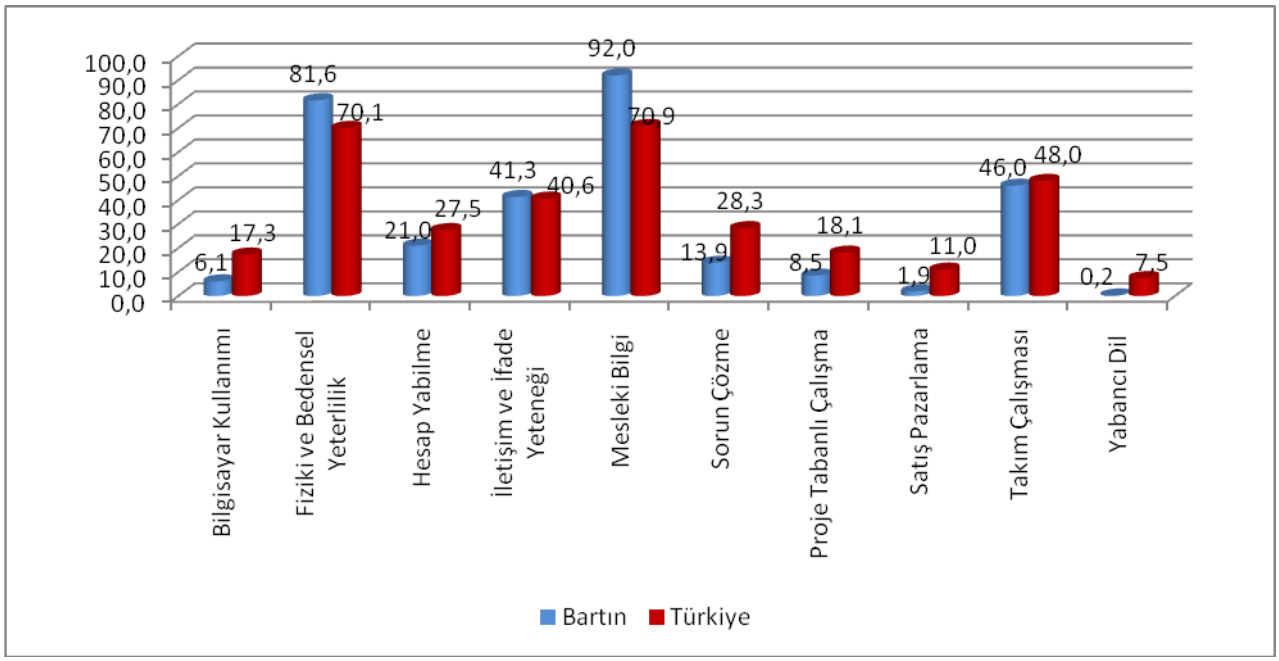

Kaynak: İl İPTA

İl genelinde açık işlerde işverenler tarafından en çok talep edilen beceri düzeyi %92 ile meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Türkiye genelinde aynı durum geçerli olup bu oran %70,9'dur.il genelinde ikinci sırada talep edilen beceri düzeyi %81,6 oranla fiziki ve bedensel yeterlilik olurken bunu %46 ile takım çalışması, %41,3 ile iletişim ve ifade yeteneği takip etmektedir. Türkiye genelinde de benzer durum söz konusudur.

Grafik 30. Açık İşlerin Karşılanma Yolları, %, 2012

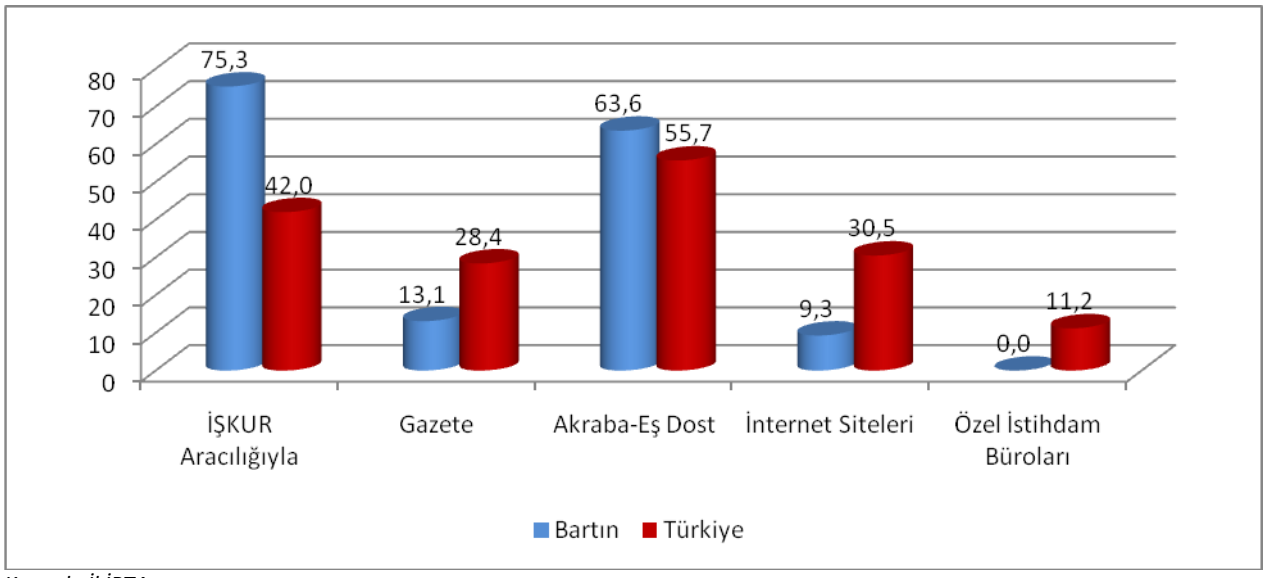

Kaynak: İl İPTA

Açık işlerin karşılanma yolları incelendiğinde Bartın ili ile Türkiye genelinde farklılık gözlenmektedir. Bartın ilinde açık işlerin çoğu İŞKUR aracılığı ile karşılanırken Türkiye genelinde Akraba- eş dost aracılığı ile karşılanmaktadır. Açık işlerin karşılanma yollarının oranlarına bakılacak olursa açık işler Bartın ilinde %75,3 ile İŞKUR , %63,6 akraba-eş dost, %13,1 ile gazete ve %9,3 ile internet siteleri aracılığı ile karşılanmaktadır. [21] Türkiye genelinde ise açık işler %55,7 ile akraba- eş dost, %42 ile İŞKUR, %30,5 ile internet siteleri, %28,4 ile gazete ve %11,2 ile özel istihdam büroları aracılı ile karşılanmaktadır.

Açık işlerin karşılanmasında hem il hem Türkiye genelinde İŞKUR' un payının yüksek olmasında; İŞKUR'un son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri, yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamızdan (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadırlar.

[21] Yapılan anket çalışmasında işverenlere yöneltilen açık işlerinizi hangi yolla karşılıyorsunuz sorusuna birden fazla yanıt alınmıştır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur.

Tablo 30. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012

SEKTÖRLER	BARTIN	TÜRKİYE
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,2	1,0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,7	2,9
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,0	0,4
EĞİTİM	2,0	2,1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,8	2,5
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0	1,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	4,1	10,1
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	1,8
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,2	2,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,1	3,0
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,5
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	17,3	13,5
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1,4	5,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,9	6,2
İMALAT	61,4	34,2
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	0,7	4,7
İNŞAAT	9,2	7,4
TOPLAM	**100**	**100**

Kaynak:İl İPTA

Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye sonucunda olduğu gibi imalattır. Yalnız ilde imalat sektörü eleman bulmada Türkiye'den daha fazla zorluk çekmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 62'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye'de bu oran % 34'tür.

İkinci sırada Türkiye ile paralel olarak toptan ve perakende ticaret yer almaktadır. Bu oran il genelinde %17 iken Türkiye genelinde %14 olarak görülmektedir. İlde üçüncü sırada % 9 ile inşaat sektörü yer alırken, Türkiye genelinde inşaat %7 ile dördüncü sıradadır.Türkiye genelinde üçüncü sırada %10' luk payla konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almaktadır.

Grafik 31. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, %, 2012

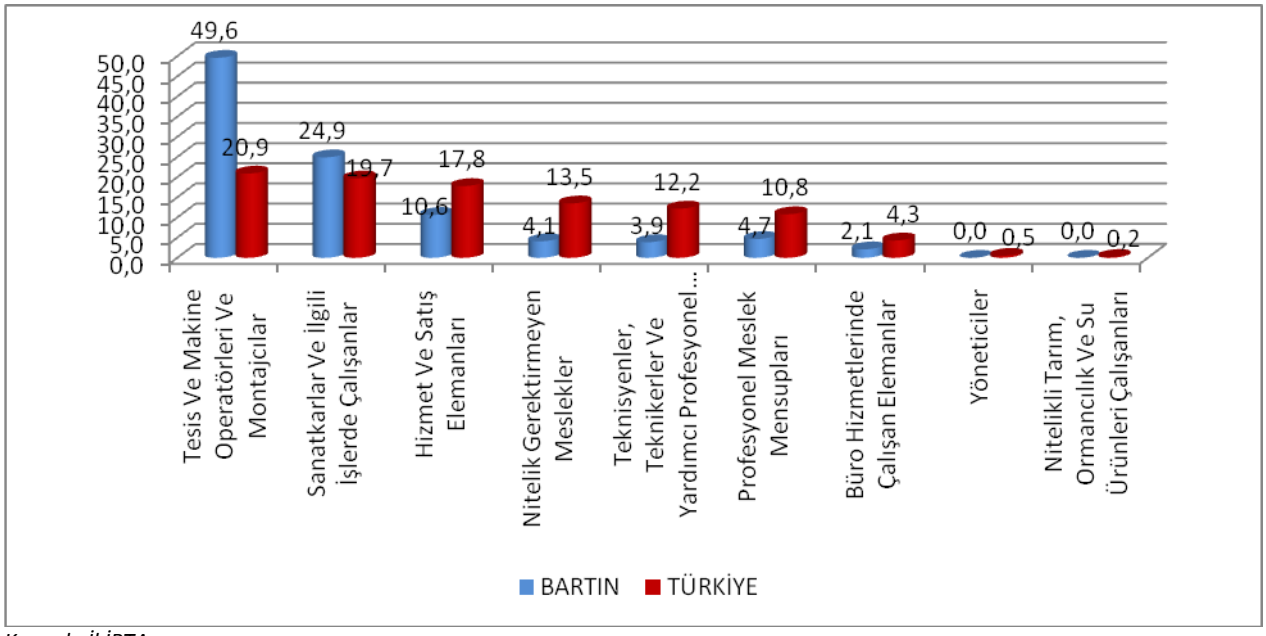

Kaynak: İl İPTA

İl genelindeki işyerleri açısından eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin yarısı söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. İl genelinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıkta olduğu diğer iki ana meslek grubu ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. Bartın ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin % 25'i Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ana meslek grubunda, % 11'i de Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundadır. Başka bir deyişle, il genelinde eleman temininde güçlük çekilen her 100 meslekten 50'si Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda, 25'i Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ana meslek grubunda, 11'i de Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda yer almaktadır. İlde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin % 86'sı söz konusu üç ana meslek grubunda bulunmaktadır. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıklı olduğu üç ana meslek grubuna bakıldığında Bartın için geçerli olan sıralamaya benzer bir sıralamanın söz konusu olduğu görülmektedir. Türkiye'de eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Ülke genelinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin % 21'i Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer almaktadır. Ülke genelinde eleman temininde en fazla güçlük çekilen diğer iki ana meslek grubu ise % 20 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve % 18 ile hizmet ve satış elemanlarıdır. Diğer bir ifadeyle, ülkemiz genelinde eleman temininde güçlük çekilen her 100 meslekten 59'u söz konusu üç meslek grubundan birindedir.

Tablo 31. Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk On Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı, %, 2012

BARTIN		TÜRKİYE	
Meslek	Oran	Meslek	Oran
Makineci (Dikiş)	26,8	Makineci (Dikiş)	6,4
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	6,2	Beden İşçisi (Genel)	6,3
Ütücü	3,4	Satış Elemanı	5,8
Garson (Servis Elemanı)	3,3	Garson	4,7
Fırın İşçisi (Cam İmali)	2,5	Güvenlik Görevlisi	4,3
Marangoz	2,0	Kaynakçı	2,7
Aşçı	2,0	Şoför	2,7
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	1,9	Aşçı	2,3
Seramik İşçisi	1,9	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1,9
Ortacı	1,8	Temizlik Görevlisi	1,6

Kaynak: İl İPTA

Türkiye genelinde ve Bartın ilinde temininde en fazla güçlük çekilen meslek makineci(dikiş)dir. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin %6,4'ünü dikiş makinecileri oluştururken İl genelinde tekstil sektörünün yoğunluğundan dolayı bu oran %26,8 olarak görülmektedir.İl genelinde bu mesleği %6,2 ile ayakkabı imalatçısı(saya) takip etmektedir.İl genelinde temininde en fazla zorluk çekilen diğer meslekler sırasıyla %3,4 ile ütücü, %3,3 ile garson(servis elemanı), %2,5 ile fırın işçisi(cam imali), %2 ile marangoz, %2 ile aşçı, %1,9 ile plastik doğramacı, %1,9 ile seramik işçisi, %1,8 ile ortacıdır.

Grafik 32. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Dağılımı, %, 2012

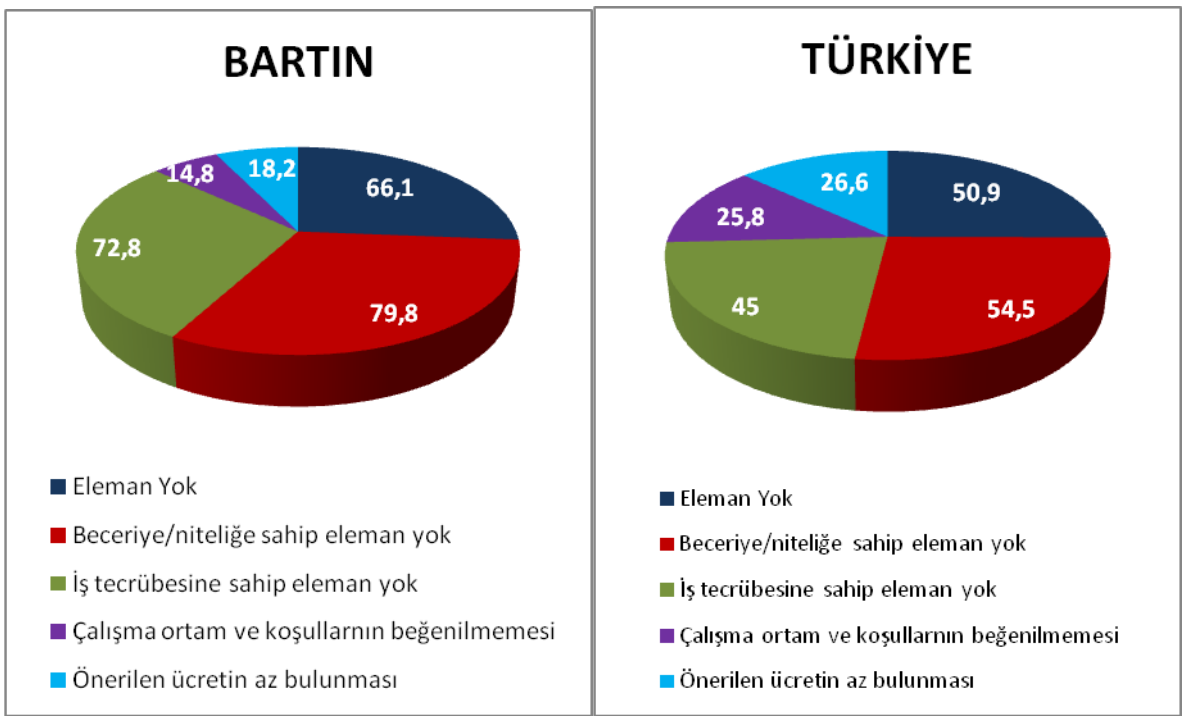

Kaynak: İl İPTA

Anket çalışmasında işverenlerin çoğu teminde güçlük çektikleri meslekte istenilen beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından yakınmaktadır. Bu durum hem Türkiye genelinde hem de Bartın

genelinde aynıdır. Türkiye genelinde bu oran %54,5 iken il genelinde %79,8 olarak görülmektedir. İl genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin güçlük çekilme nedenlerinde işverenler, istenilen beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından sonra %72,8' lik oranla iş tecrübesine sahip eleman olmadığını belirtmişlerdir. Türkiye genelinde ise %50,9' luk oranla eleman olmaması ikinci sırayı almaktadır. İl genelinde eleman olmaması %66,1' lik oranla üçüncü sırada iken bunu %18,2' lik oranla önerilen ücretin az bulunması ve %14,8' lik oranla da çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi takip etmektedir.

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Bartın ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Bu dönemde il genelinde 3 bin 389 kişi işe alınırken 3 bin 139 kişi işten çıkarılmıştır. Böylece il genelinde 250 kişilik net istihdam artışı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın uygulandığı döneme kadar il genelinde on sektörde net istihdam artışı gerçekleşirken, üç sektörde de net istihdam azalışı gerçekleşmiştir. Ulaştırma ve Depolama, Bilgi ve İletişim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu üç sektörde çıkışlar girişlerden fazladır. Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir. En fazla çalışanı olan İmalat sektörü istihdam değişimi bu iki sektörün altında kalmıştır. Bunun sebebi yıl sonu itibariyle bölgesel teşviklerin bitmesidir. Net istihdam değişiminin %50'si madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe, %47'si de toptan ve perakende ticaret sektöründedir.

İl net istihdam artışının sektörel dağılımı Türkiye'den farklıdır. Türkiye sonuçlarında net istihdam artışının en fazla olduğu sektör idari ve destek hizmet faaliyetleridir. İkinci sırada imalat , üçüncü sırada konaklama ve yiyecek faaliyetleri gelmektedir. İlde en fazla net istihdam artışı sağlayan ikinci sektör olan toptan ve perakende ticaret sektörü Türkiye sıralamasında 5. sırada ; ilde üçüncü sırada olan inşaat sektöründeki net istihdam artışı Türkiye'de 4. sıradadır.

Tablo 32. Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi, %, 2012

SEKTÖRLER	BARTIN	TÜRKİYE
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	26,0	4,3
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	16,4	13,7
İNŞAAT	12,6	7,8
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	11,2	2,8
EĞİTİM	10,0	1,7
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	6,7	4,3
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	2,6	5,2
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1,8	5
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	1,7	10,6
İMALAT	0,4	4,8
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	11
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,0	0,7
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0	1,1
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	5,6
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	-5,7	1,4
BİLGİ VE İLETİŞİM	-57,1	4,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	-69,7	4,3
TOPLAM	**2,5**	**5,7**

Kaynak:İl İPTA

Araştırmanın gerçekleştirildiği tarih itibariyle Bartın ili için net istihdam değişimi % 2,5 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, söz konusu tarih itibariyle Bartın için net istihdam artışının % 0,3 olduğu belirlenmiştir. Türkiye'de ise bu dönemde % 5,7'lik bir net istihdam artışının olduğu tespit edilmiştir. Sektörel bazda ildeki net istihdam değişimine bakıldığında, net istihdam artışında öne çıkan üç sektörün sırasıyla; Diğer Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat

olduğu görülmektedir. İl genelinde Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe % 26'lık, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe % 16'lık, İnşaat sektöründe % 13'lük net istihdam artışı gerçekleşmiştir. Araştırmanın gerçekleştirildiği tarih itibariyle ilde; Ulaştırma ve Depolama sektöründe % 70'lik, Bilgi ve İletişim sektöründe ise % 57'lik, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe ise % 6'lık net istihdam azalışı meydana gelmiştir. İlgili tarihte Türkiye'de % 5,7'lik net istihdam artışı olduğu hesaplanmıştır. Söz konusu dönemde Türkiye'de ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe % 13,7'lik, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe % 11'lik, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise % 10,6'lık net istihdam artışı meydana gelmiştir. Bu dönemde Türkiye genelinde net istihdam azalışı meydana gelen herhangi bir sektör bulunmamaktadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

10 Eylül – 31 Ekim tarihleri arasında yapılan anket kapsamında işletmelerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri sorulmuştur. Böylece istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir. Bartın'da kısa vadede söz konusu olan net istihdam artış beklentisi, orta dönemde söz konusu olan net istihdam artış beklentisinden daha büyüktür. Diğer bir ifade ile işverenler kısa dönem için daha iyimserdirler, orta vadeye kıyasla kısa vadede daha fazla büyüme ve net istihdam artışı beklemektedirler. Türkiye'deki işverenlerin eğilimi Bartın'daki işverenler ile farklılık göstermektedir. Türkiye'deki işverenler kısa vadeye kıyasla orta vadede daha fazla net istihdam artışı ve büyüme beklemektedirler.

Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir. Toplam NET istihdam artışı beklentisinin %44,6'sı imalat sektöründedir. İmalatı %43,2 ile madencilik ve taş ocakçılığı takip etmektedir. Kısa dönemde net istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise %5,8 ile toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyette bulunan işletmelerdir. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışı bekleyen sektörler ise eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler,ulaştırma ve depolama, insan sağlığı ve sosyal faaliyetler sektörleridir.

Tablo 33. Kısa ve Orta Vadede Net İstihdam Artışının Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012

Sektör	31 Aralık 2012	30 Haziran 2013
Bilgi ve iletişim	0,0	0,2
Diğer hizmet faaliyetleri	2,1	0,5
Elektrik, gaz ve buhar üretim ve dağıtımı	0,0	0,0
Eğitim	-0,2	-0,2
Finans ve sigorta	1,4	2,0
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0	0,0
Konaklama ve yiyecek hizmeti	1,6	11,1
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0,0	0,0
Madencilik ve taş ocakçılığı	43,2	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-0,1	0,2
Toptan ve perakende ticaret	5,8	26,3
Ulaştırma ve depolama	-0,1	0,0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,6	1,2
İmalat	44,6	52,6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-0,1	2,9
İnşaat	1,4	3,7
Toplam	100,0	100,0

Kaynak: İl İPTA

Kısa vadede Türkiye'de en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Tüm net istihdam artışı beklentisinin %23,5'i sektörden kaynaklanmaktadır. İmalat sektörü net istihdam artışının %20'sini, konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyeti %12'ünü oluşturmaktadır.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör yine imalat sektörüdür. Toplam net istihdam artışının %52,6' sı imalat sektöründen kaynaklanmaktadır.Aralık ayında net istihdam artışında ikinci sırada olan madencilik ve taş oacakçılığı

sektöründe haziran ayında istihdam artışı beklenmemektedir. İmalat sektörünü %26,3 ile toptan ve perakende sektörü takip etmektedir. Aralık ayında net istihdam artışı fazla olmayan konaklama ve yiyecek hizmeti sektörü, turizm sezonunun gelmesi ile birlikte 30 Haziran itibariyle net istihdam artışında ilde %11,1 ile üçüncü sırayı almıştır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı olan bekleyen tek sektör %0,2 ile eğitim sektörüdür.

Türkiye'de orta vadede net istihdam artış beklentisinin %25,8'i imalat sektöründen; %16,7'si idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen kaynaklanmaktadır.

Tablo 34. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranının Dağılımı,%

SEKTÖRLER	31 Aralık 2012 NİDO		30 Haziran 2013 NİDO	
	Bartın	Türkiye	Bartın	Türkiye
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,0	2,3	4,8	1,4
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	14,6	4,5	1,6	1,7
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,0	1,8	0,0	0,1
EĞİTİM	-0,5	1,1	-0,3	0,5
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	7,2	0,7	4,8	0,5
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0	0,2	0,0	1,1
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	3,8	-4	12,1	7,0
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLE. VE SPOR	0,0	3,1	0,0	2,3
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	34,3	1,9	0,0	3,4
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	-1,9	2,4	1,9	5,2
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN. İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,6	0,0	2,6
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	2,9	3	6,0	4,6
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	-0,3	1,2	0,0	7,0
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	4,1	2,5	4,1	4,8
İMALAT	7,9	3,3	4,3	4,0
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAAL.	-0,5	1,4	6,3	1,6
İNŞAAT	1,8	0,5	2,3	5,8
TOPLAM	**8,6**	**1,9**	**4,0**	**3,7**

Kaynak:İl İPTA

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %8,6 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 4,6 puan azalış göstererek 4'e düşmüştür. Bunun sebeblerinde biri bölgesel teşviğin 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle sona ermesidir. Türkiye'de ise net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle il genelinde madencilik ve taş oacakçılığı sektöründe %34,3 olan NİDO[22], mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerinde ise %-1,9' dur. Kısa dönemde madencilik ve taş oacakçılığı sektörü genişlemeyi hedeflerken, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam

[22] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, gayrimenkul faaliyetleri sektöründe çalışanların toplam çalışanların %10,8'i olduğu dikkate alınmalıdır.

değişim oranı %7,9 iken, diğer hizmet faaliyetleri sektöründe %14,6'dır.Türkiye genelinde ise diğer hizmet faaliyetleri sektöründe %4,5 olan NİDO, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ise %-4'tür.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %4 dür. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe %12,1 olan NİDO, eğitim sektöründe ise -0,3'tür. Orta vadede konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe genişlemeyi hedeflerken, eğitim sektöründe yer alan işyerleri küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %4,3' e düşerken, kısa vadede küçülme beklenen insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe %6,3 genişleme beklenmektedir. Türkiye genelinde ise konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile ulaştırma ve depolma sektörleri %7' lik NİDO ile büyüme beklerken orta vadede küçülme eğiliminde herhangi bir sektör bulunmamaktadır.

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle Bartın ilinde net istihdam artışı beklenen ilk on meslek sırasıyla; madenci(genel), yer altı maden Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı, Makineci (Dikiş), Ayakkabı İmalatçısı (Saya), Ortacı, Ayakkabı İmalatçısı, Ayakkabı İmalatçısı (Montaj), Deri Kesici (Elle), Kalite Kontrolcü (Ayakkabı), Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısıdır. Türkiye genelinde ise bu sıralama; Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı, Çöp Kamyonu Sürücüsü, Evde Çocuk Bakım Elemanı, Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı şeklindedir.

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle Bartın ilinde net istihdam azalışı beklenen ilk on meslek sırasıyla; Şoför-Yük Taşıma, Sıvacı, Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Beden İşçisi (İnşaat), Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi, Parke Ve Bordür Taşı İmal İşçisi, Boyacı-Bina, Garson (Servis Elemanı), Plastik Doğrama Montaj Elemanı, Taş Parçalayıcısıdır. Türkiye genelinde ise Beden İşçisi (Genel), Çöpçü, Beden İşçisi (İnşaat), Servis Garsonu, Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi (Hastane), Güvenlik Görevlisi , Beden İşçisi (Temizlik), Aşçı mesleklerinde azalış beklenmektedir.

31 Haziran 2013 tarihi itibariyle Bartın ilinde net istihdam artışı beklenen ilk on meslek sırasıyla; Makineci (Dikiş), Ayakkabı İmalatçısı (Saya), Garson (Servis Elemanı), Marangoz, Tuğla İmal İşçisi, Ortacı, Ütücü, Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), Ayakkabı İmalatçısı (Montaj), Satış Temsilcisi/plasiyerdir. Türkiye genelindeki ilk on meslek sıralaması ise Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Garson (Servis Elemanı) , Güvenlik Görevlisi, Servis Garsonu, Aşçı, Satış Danışmanı, Pazarlamacı ve Beden İşçisi (Temizlik) şeklindedir.

31 Haziran 2013 tarihi itibariyle Bartın ilinde net istihdam azalışı beklenen ilk on meslek sırasıyla; İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) , Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları, Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Sıvacı, Soğuk Demirci, Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar, Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim, Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim, Elektrik Tesisatçısı-Bina , Diğer Büro Memurlarıdır. Türkiye genelinde ise Beden İşçisi (Genel), Kasiyer, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Güvenlik Görevlisi, Sevkiyat Görevlisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/vater/vargel) ve Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri, Aşçı ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde azalış beklenmektedir.

SONUÇ

Tüm dünyada küreselleşme süreci ile beraber ortaya çıkan değişimler işgücü piyasalarını da önemli oranda etkilemiş, özellikle son yirmi yılda işsizlik ve istihdam sorununun giderek arttığı gözlenmiştir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan politikaların önemini artırmıştır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de işsizlilk ve istihdam sorunu önemli problemlerden biri olarak karşımızda durmaktadır. Ülkemizde işsizlikle mücadele ve istihdamı artırmaya yönelik çalışmalara son yıllarda önem verilmiş, daha etkin politikalar uygulanmaya başlanmıştır.

Bartın İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Zonguldak, Karabük, Bartın illerini kapsayan TR81 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR81 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %23'dür. Bu oran kadınlarda %31'e çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Bartın ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 48. sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%58,2) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %78,6' sı, diploması olmayanların da %72'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %15,5'i lise ve dengi okul mezunu, %7,6'sı yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Bartın ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmekte ve bu durum istihdam oranının Türkiye'den daha yüksek olmasına yol açmakta ve işsizliği de perdelemektedir.

Bölge istihdamının % 22'si sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %62 iken, sanayi sektöründe çalışanların %62'sini lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %28'i lise ve dengi okul mezunu, %10'u da yüksek okul mezunudur.

Bölgede istihdam oranı artarken, işsizlik oranı azalmaktadır.2010 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizilik oranı %10,85 iken 2011 yılında bu oran %7,6' ya gerilemiştir. 2010 yılında %46,6 olan istihdam oranı ise 2011 yılında %52,6' ya yükselmiştir. Erkeklerde %7,7 olan işsizlik oranı, kadınlarda %7,4'e düşmektedir. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %27,8 ile 20-24 yaş grubundaki kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %18,3 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %10,2 dir. Lise altı eğitimli işsizlerin %27' sini kadınlar oluştururken, yüksek eğitimli işsizlerin yarısını kadınlar oluşturmaktadır. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde Bartın iline kayıtlı işsizler için de benzer durumun geçerli olduğu görülmektedir. 2012 yılında en fazla kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubunda olup bu grup kayıtlı işsizlerin %21,7'sini oluşturmaktadır. İşsizlerin %73'ü de 20-39 yaş grubundadır. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden bir tanesinin 20-39 yaş aralığındaki işgücü olduğu söylenebilir. Özellikle de 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların %26' sı kadındır ve bu oran %25 olan Türkiye ortalamasından 1 puan fazladır.

Toplam çalışanların %26'ini kadınlar teşkil ederken, Profesyonel Meslek Mensupları işlerinde çalışanların %46'sı kadın, Büro Hizmetlerinde çalışan Elemanlarının da %43'ü kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %20'si, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %19'u kadındır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, eğitim, konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörüdür. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Bartın' da lise altı eğitim seviyesine sahip olan kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir. Bunun en önemli sebeplerinden biri Bartın' da imalat sektörünün başında tekstil ve tekstil ürünleri imalatının gelmesidir. Erkek ağırlıklı olmasına rağmen kadın çalışanların %35,8' ini istihdam eden sektör imalattır. Bu sektördeki kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

İlde açık işlerin karşılanma oranı, diğer bir ifade ile işe yerleştirme oranı %66,3' tür. Bu oran özel sektörde, %63'tür. İŞKUR 2012 istatistiklerine göre toplam işe yerleştirmelerin %74,7'si 20-39 yaş aralığındadır. Kayıtlı işsizlerin yaş dağılımı ve işe yerleştirme oranı dikkate alındığına bu oran doğal görülebilir. Toplam kayıtlı işsizlerin %72,9'u 15-39 yaş grubundadır ve işe yerleştirilenlerin %33,9' u kadındır.

Kadınların işe yerleştirilmelerinde kurslar vasıtasıyla yapılan işe yerleştirmeler önemli yer almaktadır. Kurslar vasıtasıyla yapılan yerleştirmelerin %50,7'sini kadınlar oluşturmaktadır.

İstihdamın artırılması için kadın istihdamı arttırılmalıdır. Bunun için de kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve kursların devam etmesi gerekliliktir. Bartın'da İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarısından fazlası(%58,1) lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Bartın ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörün imalat sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslek de imalat sektöründedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör madencilik ve taş ocakçılığı sektörüdür. Sektörde açık iş oranı dörtte birdir. Bartın, bölgenin maden kaynaklarına sahip illerinden biridir. Sahip olduğu rezervler gelecekte ekonomik yapının belirlenmesinde büyük rol oynayacaktır. Dolaylı olarak bölgede enerji sektöründe gelişmeler beklenmektedir.

En fazla çalışana sahip sektör olan İmalat sektöründe açık iş oranı %11,9, inşaat sektöründe %10, bilgi ve iletişim sektöründe %8,7, insan sağlığı ve sosya hizmet faaliyetleri de %8,6'dır.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubudur. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu meslek gruplarına hitap etmesi düşünülmelidir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek madenci (genel)'dir. Madencileri makineci (dikiş) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek de makineci(dikiş)dir. Bu mesleği de ayakkabı imalatçısı (saya) takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri cevap "Lise altı" dır. Açık işlerde ilk sıradaki meslek madenci (genel) gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslek olmamasına rağmen bu meslek için istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "Lise altı " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralamasında işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında makineci (dikiş), ayakkabı imalatçısı (saya), ütücü, garson (servis elemanı), fırın işçisi(cam imali) gelmektedir. Eleman bulunmayan mesleklerle, istenilen beceri ve niteliğe sahip olmayan meslekler paralellik göstermektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması, bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programları öncelikli hale getirilmelidir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Fakat orta dönem (on iki ay) beklentisi, kısa dönem (altı ay) beklentisinden düşük çıkmıştır. Bunun sebebi ise yıl sonunda bitecek olan bölgesel teşviktir. En çok net istihdam artışı beklenen sektör yine imalat sektörüdür. Kısa ve orta vadede personel temininde güçlük çeken işletmelerin başında Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı ana faaliyet grubu gelmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Firmaların personel karşılama yolları incelendiğinde, ağırlıklı olarak İŞKUR' u kullandıkları görülmektedir. Ayrıca Kendi Olanakları; Akraba, Eş, Dost aracılığıyla personel ihtiyacını karşılayan işletmelerin oranı yüksektir. Firmaların en az tercih ettiği personel karşılama yolları ise Özel İstihdam Büroları ve İnternet Siteleridir. Burada Bartın İŞKUR' un personel temininde etkin rol üstlendiği görülmektedir.

Firmaların Bartın İŞKUR bünyesinden personel karşılama yoluna gittiği mesleklerin eğitim düzeyleri genellikle ilkokul ve MYO mezunları arasında gerçekleşmektedir. Bartın İŞKUR veri tabanına eğitim düzeyi yüksek işgücü kaydı sağlamak için üniversitelerde tanıtıcı aktiviteler ve kariyer günleri yapılmalı; genç, eğitim düzeyi yüksek ve iş almaya hazır kesimi bünyesinde toplamalıdır. Bu kesimin istihdama dahil edilebilmesi için firmalarla ortak hareket edilerek, işe yerleştirme ve mülakat süreçlerinde daha etkin bir rol oynanmalıdır.

Bütün bu durumlar değerlendirildiğinde, firmaların ayakta kalabilmesi, büyümesi, gelişmesi için nitelikli elemanlara ihtiyaç duydukları bu çalışma sonuçları ile desteklenmiştir. İş arayanların, işsizlerin, işgücüne dahil olmak isteyenlerin ve işverenlerin işgücü piyasasını yakından takip etmeleri, mesleki eğitim veren kurum ve kuruluşlarla işbirliğine giderek işgücü piyasasına donanımlı girmeleri gerekmektedir.

Politika ve Öneriler

- İşgücü piyasasında meydana gelen değişim ve gelişmelerin izlenmesi,
- İŞKUR veri tabanı kayıt sisteminin arz ve talebi karşılayacak şekilde geliştirilmesi,
- İŞKUR ve Sektör temsilcileri arasında işbirliğinin arttırılması,
- Kuruma başvuranların kayıtlarının periyodik olarak güncellenmesi,
- İşsizlerin kurumu tanıması ve ilişki kurması adına bilgilendirmelerin yapılması,
- Atıl işgücünün aktif işgücüne yönlendirilmesi ve eğitilmesi,
- İşsizlerin geneli için kurs eğitimlerinin artırılması,
- İşletmelere düzenli ziyaretlerin yapılması,
- İşletmelerin başta eğitim ve istihdam garantili kurslar olmak üzere kurumun sağladığı hizmetlerden haberdar edilmesi,
- İş arayanlara ve işverenlere İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetinin verilmesi,
- İş arayanlara, işsizlere ve işverenlere kurum internet sitesinin kullanılması hakkında bilgi verilmesi.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

Bartın İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması

(İŞYERİ BİLGİ FORMU)

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi

Bilgi verme ve gizlilik

Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel

Kapsam

Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır.

Bilgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

Örnek No: : | | | | | |

İşyerinin Yasal Ünvanı :

İşyerinin Tabela Ünvanı :

ADRES BİLGİLERİ

İL :

İLÇE : .....

KÖY : .....

MAHALLE : .....

CADDE/SOKAK : .....

DIŞ KAPI NO : .....

İÇ KAPI NO : .....

TELEFON/FAKS/e-MAİL : ...../...../.....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı : ..... **Unvanı** : .....

Tarih : ..... **Telefonu** : .....

E-posta : @ **İmzası/Kaşe** :

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu çalışanlarınca" doldurulacaktır.

BU BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	Ziyaretçi	Kontrolör	Veri Giriş Personeli
Adı ve Soyadı	:		
Tarih ve İmza	: ...../.....		/.....

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü				

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı	
	Değişmiş	

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ **Soru 4'e geçiniz.**
	Hayır		→ **Soru 4'e geçiniz.**

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam
TOPLAM			

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04										05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma										İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? **1-EVET** **2- HAYIR**	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					
	___	___											___					

(*) Birden fazla işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

ÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

DE

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz? Evet → **9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olac düşünmüyorum. ☐ → 10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐ → 10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_
_	_

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**10.3'e geçiniz**
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz? **Evet** → **11.3'e geçiniz**
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐ → 12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐ → 12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni **(*)** 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
*** Birden fazla güçlük nedeni işaretlenebilir.**							

VIII.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Onerileriniz?

(Bu kısım Ziyaretçi tarafından doldurulacaktır)

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Bartın ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.

Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.
Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun

oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	**177**
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Bartın (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

***İstihdam Politikası*: Genel** olarak, ekonomide mevcut istihdam düzeyinin korunması ve artırılması ve artırılması için hedefler belirlenmesidir.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri pazardır.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dahil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dahil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı: İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz , ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textbf{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdama katılım oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam , eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri

N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslar arası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 ve 6 basamaklı meslekler yer almaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

İşsiz: İşsiz çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam + işsiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresin uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücü dışı (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücü Dışı Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler

Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul

4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemi. (İŞKUR)

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır.

Açık İş Oranı: Açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde hesaplanır.

Açık İş Oranı = $\frac{\text{Açık işlerin sayısı}}{\text{Açık işlerin sayısı} + \text{Çalışanların sayısı}}$ x 100

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesi (İŞKUR)

İşe Yerleştirme: Bir işyerinde bir kişinin açık olan işe atanmasıdır. (EUROSTAT)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) işsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme Oranı: Açık işlere yerleştirilen kişi sayısını ifade eder ve şu şekilde hesaplanır.

İşe Yerleştirme Oranı = $\frac{\text{İşe yerleştirilen sayısı}}{\text{Açık iş sayısı}}$ x 100

Net İstihdam Değişim Oranı: İstihdam değişimini açıklar ve şu şekilde hesaplanır.

Net İstihdam Değişim Oranı = $\frac{\text{Alınan eleman sayısı} - \text{Çıkartılan eleman sayısı}}{\text{Toplam çalışan sayısı}}$ x 100

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

Tablo 35 . İllerin Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*	*İL KODU*	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

Tablo 36: Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5

Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
İl	**15 ve daha yukarı yaştaki nüfus**	**İşgücü**	**İstihdam**	**İşsiz**	**İşgücünde olmayan nüfus**	**İşgücüne katılım oranı (%)**	**İstihdam oranı (%)**	**İşsizlik oranı (%)**
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3

Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

*Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)*